

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดราชบุรี

ข้อมูล

- ด้านเกษตร
- ด้านประมง
- ด้านปศุสัตว์

สิงหาคม 2566

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นศูนย์กลางอำนวยความสะดวกและการบริหารราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่ และเป็นผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบูรณาการและ จัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด อีกทั้งเป็นศูนย์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด จึงจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดราชบุรีฉบับนี้ขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูล ด้านการเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ และขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการให้ข้อมูล หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับเกษตรกร หน่วยงาน และผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งเป็นข้อมูลนำไป วางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดราชบุรีต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

สิงหาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๑
๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด	๒
๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์	๓
๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๔
๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๖
๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ	๑๗
๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	๑๘
๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง	๑๘
๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร	๑๘
๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	๒๐
๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	๒๒
๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	๒๕
๑.๖ ข้อมูลด้านแรงงานและการท่องเที่ยว	๒๖
๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๒๘
๒.๑ ครีวเรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร	๔๘
๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	๔๙
๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๕๑
๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๕๕
๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดราชบุรี ปีการผลิต ๒๕๖๕	๕๕
๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕	๕๗
๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕	๕๙
๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๖๐
๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๖๑
๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด	๖๔
๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด	๖๕
๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๖๖
๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๖๖
๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดราชบุรี	๖๘
๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดฯ	๖๙
๒.๘ ข้อมูลด้านอื่นๆ	๖๙
๒.๘.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๖๙
๒.๘.๒ แปลงใหญ่จังหวัดราชบุรี	๗๐
๒.๘.๓ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรฯ	๗๒
๒.๘.๔ หน่วยงานระดับจังหวัดฯ	๗๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

ประวัติความเป็นมา

"จังหวัดราชบุรี" มีชื่ออันเป็นมงคลยิ่ง หมายถึง “เมืองพระราชา” เป็นเมืองเก่าแก่ เมืองหนึ่งของประเทศไทย จากการศึกษาและขุดค้นของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี พบว่า ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้เป็นถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของคนหลายยุคหลายสมัย และมีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต จากหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุจำนวนมาก ทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ตั้งแต่ยุคหินกลาง ตลอดจนถึงค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้เคยดำรงตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งในช่วงปลายสมัย กรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเมืองราชบุรี เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญเป็นสมรภูมิการรบหลายสมัย โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ยกทัพมาตั้งรับศึกพม่าในเขตราชบุรีหลายครั้ง ครั้งที่สำคัญที่สุด คือ สงครามเก้าทัพ

ต่อมา พ.ศ. ๒๓๖๐ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองใหม่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๔๓๗ ได้ทรงเปลี่ยนการปกครองส่วนภูมิภาค โดยรวมหัวเมืองต่างๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกันตั้งขึ้นเป็นมณฑล และได้รวมเมืองราชบุรี เมืองกาญจนบุรี เมืองสมุทรสงคราม เมืองเพชรบุรี เมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ รวม ๖ เมืองตั้งขึ้นเป็นมณฑลราชบุรี โดยตั้งที่บัญชาการมณฑล ณ เมืองราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง (ต่อมาเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเก่าและในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี) และในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้ย้ายที่บัญชาการจากฝั่งซ้ายกลับมาตั้งรวมอยู่แห่งเดียวกับศาลาว่าการมณฑลราชบุรีทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง จนถึง พ.ศ. ๒๔๗๖ เมื่อได้มีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลทั้งหมด มณฑลราชบุรีจึงถูกยกเลิกและคงฐานะเป็น "จังหวัดราชบุรี" จนถึงปัจจุบัน

สัญลักษณ์ประจำจังหวัดราชบุรี

ตราประจำจังหวัด คือ เครื่องราชกกุธภัณฑ์ของพระมหากษัตริย์ ๒ สิ่ง ได้แก่ พระแสงขรรค์ชัยศรี ประดิษฐานอยู่บนบันไดแก้ว และฉลองพระบาทคู่ประดิษฐานอยู่บนพานทอง หมายถึงเครื่องแสดงถึงความเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกกัลปพฤกษ์เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง ๕-๑๕ เมตร ผลัดใบเรื้อนยอดกลมหรือรูปรีแผ่กว้างใบประกอบขนนกออกดอกเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน

ต้นไม้ประจำจังหวัด คือ ต้นโมกมัน ลักษณะทั่วไป สูง ๘-๒๐ เมตร เปลือกต้นสีเทาอ่อนถึงสีน้ำตาล มีขนสั้นนุ่ม ออกดอกระหว่างเดือน มกราคม ถึง มีนาคม

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่กลุ่มภาคกลางตอนล่างด้านทิศตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่ ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ หรือ ๕,๑๙๖.๔๖๒ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๑ ของประเทศ และอันดับที่ ๔๒ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลขที่ ๔ ประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ความยาว ๗๓ กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม และอำเภอเมืองราชบุรี ความยาวประมาณ ๖๗ กิโลเมตร

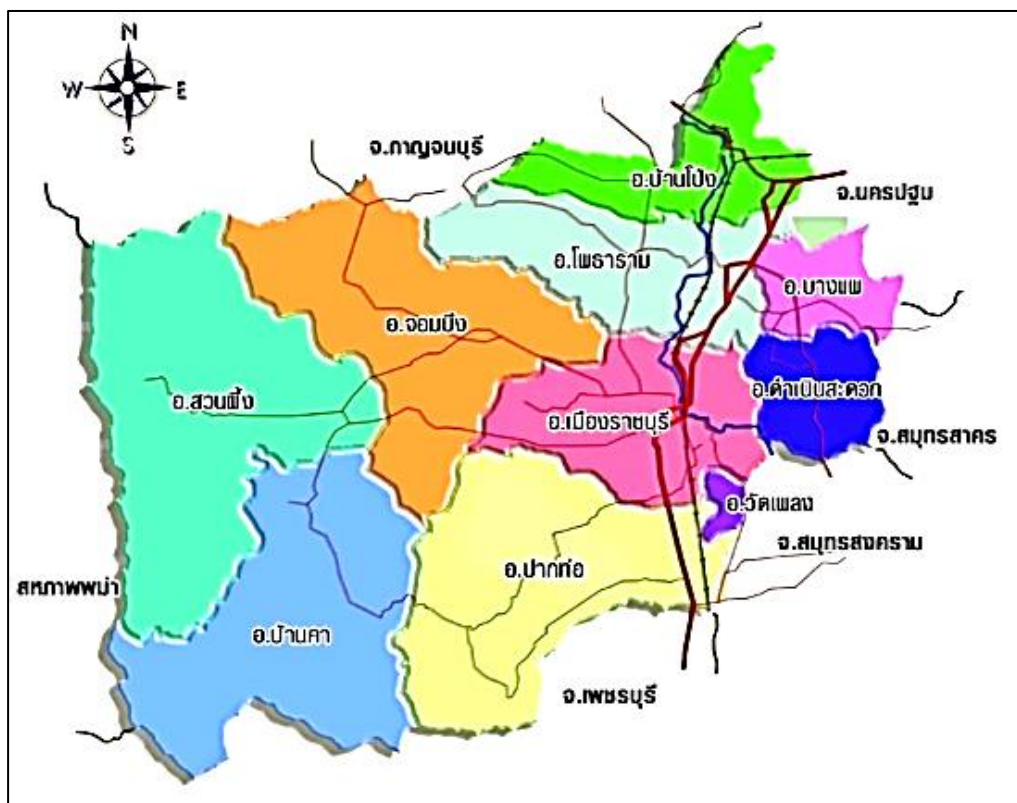
๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอท่าม่วง และอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกำแพงแสน อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเขาย้อย และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตะนาวศรี สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ภาพที่ ๑ แสดงอาณาเขตจังหวัดราชบุรี

๓) สภาพพื้นที่

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดราชบุรีแบ่งตามระดับความสูงของพื้นที่ โดยพื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๐ เป็นพื้นที่ราบและราบลุ่ม ระดับความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร เนินระดับน้ำทะเลปานกลาง พบมากทางด้านตะวันออกบริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอปากท่อ และอำเภอวัดเพลง

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางลาดมาทางตะวันตกเป็นที่ลาดเชิงเนินและที่ลาดเชิงเขา ระดับความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑๐๐ - ๗๕๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง มีแม่น้ำภาชีและลำห้วยสาขาเป็นสายน้ำหลักพบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านตะวันตกของอำเภอปากท่อ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

สำหรับพื้นที่ภูเขาสูง ระดับความสูงตั้งแต่ ๗๕๐ เมตรขึ้นไป พบกระจายเป็นกลุ่มทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณชายแดนมีเทือกเขาตะนาวศรีที่สูงชัน ด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรี มีสภาพเป็นเทือกเขาสูงอุดมด้วยป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอปากท่อด้านตะวันตก

๔) ลักษณะดิน

ลักษณะและสมบัติของทรัพยากรดินจังหวัดราชบุรี สามารถจำแนกออกเป็น ๒๖ กลุ่มชุดดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๙๘๖,๑๒๓.๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๙๑.๙๔ ของพื้นที่จังหวัด และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑๐ ประเภท มีเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑,๖๖๕.๙๑ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๐๖ ของพื้นที่จังหวัด

ตารางที่ ๑ ทรัพยากรดิน จังหวัดราชบุรี

ลำดับ ที่	กลุ่มชุดดิน/ พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑	กลุ่มชุดดินที่ ๑	๑,๒๙๑.๐๕	๐.๐๔
๒	กลุ่มชุดดินที่ ๒	๙,๙๘๖.๕๓	๐.๓๐
๓	กลุ่มชุดดินที่ ๓	๖๙,๘๒๘.๗๕	๒.๑๔
๔	กลุ่มชุดดินที่ ๔	๑๒๖,๒๓๕.๖๐	๓.๘๙
๕	กลุ่มชุดดินที่ ๖	๔๗,๘๒๖.๕๗	๑.๔๘
๖	กลุ่มชุดดินที่ ๗	๑๒๗,๕๗๖.๘๔	๓.๙๓
๗	กลุ่มชุดดินที่ ๘	๑๘๑,๑๘๔.๖๒	๕.๕๗
๘	กลุ่มชุดดินที่ ๑๘	๓๐,๓๗๓.๑๓	๐.๙๓
๙	กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	๖๓,๗๐๖.๑๙	๑.๙๖
๑๐	กลุ่มชุดดินที่ ๒๘	๒,๖๖๐.๙๗	๐.๐๘
๑๑	กลุ่มชุดดินที่ ๓๑	๑๑,๕๖๖.๒๓	๐.๓๕
๑๒	กลุ่มชุดดินที่ ๓๓	๓๘,๙๖๖.๙๒	๑.๒๐
๑๓	กลุ่มชุดดินที่ ๓๕	๙๙,๗๑๑.๗๔	๓.๐๗
๑๔	กลุ่มชุดดินที่ ๓๖	๗๖,๘๑๖.๗๘	๒.๒๓
๑๕	กลุ่มชุดดินที่ ๓๘	๕๑,๑๖๑.๑๓	๑.๕๘
๑๖	กลุ่มชุดดินที่ ๔๐	๑๔๔,๘๒๑.๖๑	๔.๔๗
๑๗	กลุ่มชุดดินที่ ๔๑	๓,๗๕๐.๐๘	๐.๑๒
๑๘	กลุ่มชุดดินที่ ๔๓	๑,๐๔๓.๒๑	๐.๐๓

ลำดับ ที่	กลุ่มชุดดิน/ พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑๙	กลุ่มชุดดินที่ ๔๔	๒๔๓,๘๗๗.๕๒	๗.๕๑
๒๐	กลุ่มชุดดินที่ ๔๘	๓๔๓,๕๐๐.๒๒	๑๐.๕๙
๒๑	กลุ่มชุดดินที่ ๕๒	๕๒,๗๖๘.๒๕	๑.๖๑
๒๒	กลุ่มชุดดินที่ ๕๔	๓๔,๔๔๗.๗๘	๑.๐๖
๒๓	กลุ่มชุดดินที่ ๕๖	๑๑๗,๑๘๔.๒๗	๓.๖๑
๒๔	กลุ่มชุดดินที่ ๕๙	๓๕,๗๒๖.๕๘	๑.๑๑
๒๕	กลุ่มชุดดินที่ ๖๐	๓๘,๐๔๐.๓๖	๑.๑๗
๒๖	กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	๑,๐๓๒,๐๗๐.๑๖	๓๑.๗๗
๒๗	โรงเรียนพะเยาพิสัย (AF)	๑๘,๙๒๗.๖๒	๐.๕๘
๒๘	สนามบิน (AP)	๒๒๒.๒๖	๐.๐๑
๒๙	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ(AQ)	๖๖,๑๑๓.๘๕	๒.๐๔
๓๐	สุสาน (CEM)	๒,๒๘๘.๖๘	๐.๐๗
๓๑	สนามกอล์ฟ (GC)	๕,๒๗๒.๔๒	๐.๑๖
๓๒	เขตทหาร (MA)	๑๖,๖๑๗.๐๑	๐.๕๑
๓๓	พื้นที่ดินดัดแปลง (ML)	๑๑,๓๘๖.๐๐	๐.๓๕
๓๔	บ่อดิน (P)	๓๑,๗๘๘.๘๙	๐.๙๘
๓๕	พื้นที่ชุมชน (U)	๘๒,๗๙๑.๖๔	๒.๕๕
๓๖	พื้นที่น้ำ (W)	๒๖,๒๕๗.๕๔	๐.๘๑
รวม		๓,๒๔๗,๗๘๙.๐๐	๑๐๐.๐๐

ลักษณะและสมบัติของดินที่มีผลต่อการเกษตร

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า ในบริเวณที่มีเทือกเขาหินปูนหรือภูเขาไฟ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึก ที่มีการระบายน้ำเลว ดินบนเนื้อดินเป็นดินเหนียวมีสีดำหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลถึงสีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ดินบนตอนล่างมีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนเหลืองปฏิกิริยาดินเป็นกลาง (pH ๗.๐)

ดินล่างตอนล่างเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ในฤดูแล้ง หน้าดินจะแตกกระแหง จะพบรอยไถล อาจพบก้อนหินปูนสะสมในดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหาหลักในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แก่ การไถพรวนลำบาก เนื่องจากเป็นดินเหนียวจัด ต้องไถพรวนในช่วงระยะเวลาที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันพืชที่ปลูกอาจขาดแคลนน้ำได้ง่าย เมื่อฝนทิ้งช่วงนานกว่าปกติ เนื่องจากน้ำที่ซึบอยู่จะซึมหายไป เมื่อดินเริ่มแห้งและแตกกระแหงเป็นร่องลึก

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาออกฤดูทำนา บางแห่งใช้ปลูกข้าวไร่ ฝ้าย และ ถั่วต่าง ๆ มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๙๑.๐๕ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๔ ของพื้นที่จังหวัด

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอน น้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย ในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกมาก มีการระบายน้ำเลว ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวมีสีเทา สีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาน้ำตาล มีจุดประสีแดงปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด (pH ๕.๕) และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวที่ความลึก ๑๐๐-๑๕๐ ซม. จะพบผลึกของแร่ยิปซัมและรอยไถล ระหว่างชั้นดินบนและดินล่าง ดินมีกำมะถันสูง และปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ดินมีปัญหาในพื้นที่ที่ใช้ทำนามีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยว มีเนื้อที่ประมาณ ๙,๙๘๖.๕๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนา และในบางพื้นที่พบว่ามีการยกร่องเพื่อปลูกไม้ยืนต้น

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอน น้ำทะเลแล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ บริเวณชายฝั่งทะเลหรือห่างจากทะเล ไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำเลว มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว หน้าดินอาจ แตกกระแหงเป็นร่องในฤดูแล้ง และมีรอยไถลในดิน ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประ สีเหลืองและสีน้ำตาล บางบริเวณอาจพบจุดประสีแดงปะปนหรือพบผลึกยิปซัม ส่วนดินชั้นล่างจะพบชั้น ตะกอนทะเลสีเขียวมะกอกที่ความลึกประมาณ ๑๐๐-๑๕๐ ซม. และพบเปลือกหอยปน ปฏิกิริยาดินเป็นกลาง ถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝนถ้าเป็นที่ลุ่มมาก ๆ หรือถ้าหากอยู่ในบริเวณที่มีอิทธิพล ของน้ำทะเลขึ้นลงอยู่ในรอบปี อาจพบปัญหาดินเค็มบ้าง มีเนื้อที่ประมาณ ๖๙,๘๒๘.๗๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๑๔ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักและผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหา ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ ที่อาจได้รับอิทธิพลจากการท่วมของน้ำจากแม่น้ำได้ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเลว หรือค่อนข้างเลว ดินบนเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งตลอด สีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่และ สีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาล ปนเทาเข้มหรือสีน้ำตาลเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีน้ำตาลและสีน้ำตาลปนเหลืองในดินชั้นล่าง อาจพบ รอยไถลและจุดประสีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ดินล่างตอนล่างอาจพบเกลือแอมโมเนียม ก้อนเหล็ก และแมงกานีสสะสมตลอดหน้าตัดดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ดินมีปัญหาในพื้นที่ลุ่มมาก ๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๖,๒๓๕.๖๐ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๘๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าในบริเวณที่ราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็ว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีเทาอ่อน มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (๕.๕-๖.๐) ดินบนตอนล่าง สีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (๕.๕-๖.๕) ดินล่างตอนล่าง ดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงปนเหลืองหรือสีแดง มีลักษณะเป็นศิลาแลงอ่อน มีปริมาณมากกว่า ๕-๕๐% ภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน อาจพบมวลก้อนกลม (nodules) ของแมงกานีส ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ มีเนื้อที่ ๔๗,๘๒๖.๕๗ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๔๘ ของพื้นที่ของจังหวัด

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาหรือใช้ปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าในบริเวณค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายถึงร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงกลาง (pH ๖.๐-๗.๐) ดินบนตอนล่าง เป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีสีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรด ปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างตอนล่าง เป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีแดงปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง (pH ๗.๐-๘.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง

ดินกลุ่มนี้อาจมีปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งถ้าอยู่นอกเขตชลประทาน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง หรือใช้ปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๗,๕๗๖.๘๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๙๓ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๘

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นกลุ่มดินเหนียว ดินบนมีลักษณะการทับถมเป็นชั้น ๆ ของดิน และอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการขุดลอกร่องน้ำ ดินล่างมีสีเทา บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย พบบริเวณที่ราบลุ่มซึ่งปัจจุบันเกษตรกรได้ทำการขุดยกร่องเพื่อทำการปลูกพืชผลต่าง ๆ ทำให้สภาพผิวดินเดิมเปลี่ยนแปลงไปตามปกติดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๐

ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการทำเกษตร

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ยก่องปลูกพืชไร่ พืชผัก ผลไม้ หรือไม้ดอก มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘๑,๑๘๔.๖๒ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๕๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน

ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพอกสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส ในดินชั้นล่างดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนมักมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินชั้นล่างจะเป็นกรดน้อยกว่า มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๓๗๓.๑๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๙๓ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บนส่วนต่ำของสันดินริมน้ำและตะกอนน้ำพารูปพัด พบบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายค่อนข้างเร็ว ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้ม ปฏิกิริยาดินเป็นด่างอ่อน (pH ๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วนสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้ม พบเกลือแร่ไมกาสอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐)

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ค่อยมี แต่ถ้านำมาใช้ทำนา ดินอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนแล้ง

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บริเวณที่มีแหล่งน้ำสามารถปลูกพืชผัก ถั่วต่าง ๆ และพืชผักได้ในฤดูแล้ง มีเนื้อที่ประมาณ ๖๓,๗๐๖.๑๙ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๙๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๒๘

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากตะกอนน้ำพาที่มีแร่ดินเหนียวส่วนใหญ่เป็นพวกมอนต์มอริลโลไนต์ ทับถมอยู่บนชั้นปูนมาร์ล หรือตะกอนเขาหินปูน พบบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก การระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้ม ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงด่างปานกลาง (pH ๖.๕-๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้มมาก พบชั้นปูนมาร์ลในระดับลึก ๘๐ ซม. ลงไป ในฤดูแล้งจะแตกกระแหเป็นร่องกว้างกว่า ๑ ซม. หรือมากกว่า ที่ความลึก ๕๐ ซม. และรอยแตกนี้จะคงอยู่นาน จะพบรอยไถและหน้าตัดดินมีมวลก้อนกลมปูนสะสมอยู่ทั่วไป ปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลางถึงด่างจัด (pH ๘.๐-๙.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติสูง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเหนียวจัด การไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในช่วงฤดูแล้ง ดินมีการหดตัวทำให้ดินแตกกระแหเป็นร่องลึก ส่วนในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ถั่วต่าง ๆ และบางพื้นที่ปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๖๖๐.๙๗ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เศษหินเชิงเขาของหินดินดานที่แทรกกับหินปูนในสภาพภูมิประเทศแบบคาสต์ พบบริเวณที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกมาก การระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนแดงเข้ม ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลปนแดงเข้ม สีแดง อาจพบก้อนเหล็กและแมงกานีสสะสมในดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรด

ปานกลางถึงเป็นกลาง (pH ๖.๐-๗.๐) ในดินบน และเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ในดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ บริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกอ้อย พืชผัก ไม้ผลต่าง ๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงเป็นสภาพป่าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑,๕๖๖.๒๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มดินที่มีวัตถุดินกำเนิดดินเป็น เกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถมอยู่บนเนินตะกอนรูปพัด สันดินริมน้ำ พบบริเวณที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นด่างอ่อน (pH ๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้มพบเกล็ดแร่ไมกาตลอดหน้าตัด ของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติสูงถึงปานกลาง

ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ถั่วต่าง ๆ พืชผัก ไม้ผลต่าง ๆ บางแห่งใช้ปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๓๘,๙๖๖.๙๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๒๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจาก วัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างเลว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด และอ้อย บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ประมาณ ๙๙,๗๑๑.๗๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๐๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจาก วัตถุดินกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างเลว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกริยาเป็นกรดจัดมาถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินล่างจะมีปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาที่พบได้แก่ การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน ๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด สับปะรด และไม้ผลบางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๗๖,๘๑๖.๗๘ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๓๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

เป็นกลุ่มดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้น ๆ ของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา พบบนสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงตึปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่าง อาจมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๐

ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ ยกเว้นในช่วงฤดูฝนน้ำในลำน้ำอาจเอ่อล้นฝั่งทำความเสียหายให้แก่พืชผลได้

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกผัก และสวนผลไม้ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๑,๑๖๑.๑๓ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๕๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๖) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ดอนที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนดินร่วน มีสีน้ำตาลหรือสีเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และสับปะรด บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๔๔,๘๒๑.๖๑ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๔๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๗) กลุ่มชุดดินที่ ๔๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้น หรือดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดต่างชนิดต่างยุค ในบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีมาก เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไปเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล บางอาจพบจุดประในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ส่วนในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐ - ๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้นบนจะแฉะ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด สับปะรด และไม้ผลบางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๗๕๐.๐๘ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๒ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๘) กลุ่มชุดดินที่ ๔๓

เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุกบริเวณชายฝั่งทะเลเกิดจากตะกอนทรายชายทะเลบนพื้นที่ดอนบริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเล เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินทราย

ดินมีสีเทา สีนํ้าตาลอ่อนหรือเหลือง ถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๗.๐ แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นด่างปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอ นอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัย บางพื้นที่ปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๔๓.๒๒ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๓ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๙) กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลํานํ้า บริเวณพื้นที่ตอน ที่มีลักษณะเป็นค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีมาก เนื้อดินเป็นพวกดินทรายปนดินร่วนสีเทาหรือสีนํ้าตาลอ่อน และในดินล่างที่ลึกมากกว่า ๑๕๐ ซม. อาจพบเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย บางบริเวณอาจพบจุดประในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินโดยมากจะเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด พืชมีโอกาสขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและโครงสร้างไม่ดี บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ มันสำปะหลัง อ้อย และสับปะรด มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๓,๘๗๗.๕๒ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๕๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๐) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก จากวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อค่อนข้างหยาบ บนบริเวณพื้นที่ตอน ลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย จนถึงเนินเขา เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วนปนกรวดเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหรือปนกรวด หรือเศษหินต่าง ๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีนํ้าตาลหรือสีนํ้าตาลอ่อนปนสีเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก ถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินตื้นมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย นอกจากนี้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำอีกด้วย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ มันสำปะหลัง อ้อย และสับปะรด เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔๓,๕๐๐.๒๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑๐.๕๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๑) กลุ่มชุดดินที่ ๕๒

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากตะกอนลํานํ้า และทับถมอยู่บนชั้นปูนมาร์ล พบบริเวณที่ลาดเชิงเขาหินปูน ในบริเวณพื้นที่ตอน บนสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินตื้นถึงชั้นปูนมาร์ล มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทราย ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มาก สีดินเป็นสีดำ สีนํ้าตาลเข้ม ปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินจะมีน้อย แต่ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลตื้นกว่า ๒๕ ซม. จะมีปัญหาเรื่องการไถพรวน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด และ ไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง และมะพร้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๕๒,๗๖๘.๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๖๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ และทับถมบนชั้นปูนมาร์ล พบบริเวณที่ลาดเชิงเขาหินปูน ในบริเวณพื้นที่ดอน บนสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินลึกปานกลาง ถึงชั้นปูนมาร์ล มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทราย ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มากที่ความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีดำ สีน้ำตาลเข้ม ชั้นดินล่าง อาจมีจุดประสีเหลืองและสีแดง ปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเหนียวจัด การไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต บริเวณที่พื้นที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และ ไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง และมะพร้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔,๔๔๗.๗๘ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๐๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๓) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก จากวัตถุดินกำเนิดดินที่มาจากหินตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ บนบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหิน มักพบชั้นหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลือง ปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน จะพบปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๗,๑๘๔.๒๗ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๖๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๔) กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

กลุ่มดินนี้พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือบริเวณพื้นล่างของเนินหรือหุบเขาที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบเกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกันมีการผสมกันของตะกอนหลายชนิด ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายหยาบ ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ความลึกของดิน ๕๐-๑๕๐ ซม. ดินล่างเป็นดินเหนียวปนทราย หรือดินทรายปนกรวดมีจุดประสีเหลือง ปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐-๗.๐ ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง และขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุดินกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำ นิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น เช่น ข้าวโพด มีเนื้อที่ ๓๕,๗๒๖.๕๘ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๑๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๕) กลุ่มชุดดินที่ ๖๐

กลุ่มดินนี้พบบริเวณสันดินริมน้ำ บริเวณพื้นที่แนวตะกอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบจนถึงลูกคลื่นลอนลาด เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน มีการผสมกันของตะกอนหลายชนิด ดินที่พบ

ส่วนใหญ่มีการระบายน้ำดีถึงตีนกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วน บางแห่งมีชั้นดินที่มีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย หรือมีชั้นกรวด ซึ่งแสดงถึงการตกตะกอนต่างยุคของดินอันเป็นผลมาจากการเกิดน้ำท่วมใหญ่ในอดีต ดินกลุ่มนี้ โดยทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง และปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐-๗.๐

ปัจจุบันดินนี้มีการใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผัก หรือพืชไร่อายุสั้น เช่น ข้าวโพด มีเนื้อที่ ๓๘,๐๔๐.๓๖ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๑๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๖) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ดินที่พบบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจายระยทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบ ต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ความเหมาะสมและข้อจำกัดของดิน

จำแนกความเหมาะสมและข้อจำกัดของดินสำหรับการปลูกพืชจังหวัดราชบุรี ในช่วงฤดูเพาะปลูก ได้ดังนี้

๑. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๑, ๗, ๒๑, ๒๘gm, และ ๓๓gm มีเนื้อที่ประมาณ ๑๙๘,๓๘๒.๕๔ ไร่ หรือร้อยละ ๖.๑๑ ของพื้นที่จังหวัด

๒. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเสี่ยงที่จะถูกน้ำท่วม ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๒, ๓, ๔ มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐๖,๐๕๐.๘๘ ไร่ หรือร้อยละ ๖.๓๓ ของพื้นที่จังหวัด

๓. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเสี่ยงต่อการขาดน้ำ และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำฝายดิน และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๖ มีเนื้อที่ประมาณ ๔๗,๘๒๖.๕๗ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๔๘ ของพื้นที่จังหวัด

๔. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเนื้อดินเป็นทราย เสี่ยงต่อการขาดน้ำ และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำฝายดิน และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มธาตุอาหาร และปรับปรุงเนื้อดิน ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๑๘, ๓๕gm, ๓๖gm และ ๕๙ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๔,๙๐๘.๗๑ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๒๕ ของพื้นที่จังหวัด

๕. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) ปาล์มน้ำมัน และยางพารา โดยมีการยกทรงทำคันดิน ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๘ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘๑,๑๘๔.๖๒ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๕๗ ของพื้นที่จังหวัด

๖. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) แต่ไม่เหมาะสมกับพืชบางชนิด เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๒๘, ๕๔ และ ๕๒/๕๔ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๖,๗๕๘.๙๕ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๑๓ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกพืชไร่ นั้น เสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำฝายดิน

๗. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) ปาล์มน้ำมัน และยางพารา ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๓๑, ๓๑B, ๓๓ และ ๓๘ มีเนื้อที่ประมาณ ๙๖,๒๓๕.๖๒ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๙๖ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกอ้อย และองุ่น นั้น เสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน

๘. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) ปาล์มน้ำมัน และยางพารา แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๓๕, ๓๕B, ๓๖, ๓๖B, ๕๖, ๕๖B และ ๔๘B/๕๖B มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๖,๑๖๔.๔๗ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๕๗ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกอ้อย และองุ่น นั้น เสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน

๙. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) ปาล์มน้ำมัน และยางพารา แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๐, ๔๐B และ ๖๐ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๗๖,๔๑๖.๓๐ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๔๔ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกอ้อย ส้มโอ องุ่น และมะนาว นั้น เนื้อดินเป็นดินทราย และเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรปรับปรุงเนื้อดินโดยปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ และเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน

๑๐. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) ปาล์มน้ำมัน และยางพารา แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๐C และ ๕๖C มีเนื้อที่ประมาณ ๘,๗๓๙.๓๒ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๒๗ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกอ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และองุ่น นั้น สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด เสี่ยงต่อการชะพังทลายของหน้าดิน ควรที่จะปลูกพืชตามแนวระดับของพื้นที่ หรือปลูกพืชแบบขั้นบันได และเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน

๑๑. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) และไม้ผล (สับปะรด และมะพร้าว) แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๑B, ๔๓, ๔๔ และ ๔๔B มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๘,๖๗๐.๘๑ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๖๖ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกพืชไร่ เนื้อดินเป็นดินทรายหรือทรายจัด และเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรปรับปรุงเนื้อดินโดยปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ และเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน

๑๒. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) ไม้ผล (สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ องุ่น ชมพู่ มะนาว และฝรั่ง) ปาล์มน้ำมัน และยางพารา แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลบ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๘B, ๔๘C และ ๔๘B/๕๖B มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐๕,๔๗๔.๘๓ ไร่ หรือร้อยละ ๙.๔๒ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับการปลูกอ้อยนั้น เสี่ยงต่อการขาดน้ำ ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน ส่วนการปลูกมันสำปะหลัง องุ่น ชมพู่ ฝรั่ง และยางพารา นั้น พบว่าดินเป็นดินตื้น ดินมีชั้นเศษหิน ลูกกรัง หรือก้อนกรวด อยู่ในชั้นหน้าตัดของดินมากจนมีผลต่อการงอกของรากพืช ในการปลูกไม้ผล และยางพารา ควรเตรียมหลุมปลูก โดยขุดหลุมปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักอัตรา ๒๕-๕๐ กิโลกรัมต่อหลุม หรือปุ๋ยคอกอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัมต่อหลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก

๑๓. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ (อ้อย และมันสำปะหลัง) และไม้ผล (มะม่วง มะพร้าว องุ่น ชมพู และฝรั่ง) แต่ไม่เหมาะกับพืชบางชนิด เช่น มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน และยางพารา ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๕๒, ๕๒B และ ๕๒/๕๔ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๒,๗๖๘.๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๖๑ ของพื้นที่จังหวัด ควรเตรียมแหล่งน้ำให้เพียงพอ เช่น การขุดบ่อน้ำผิวดิน เนื่องจากเสี่ยงต่อการขาดน้ำ และเตรียมหลุมปลูก โดยขุดหลุมปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักอัตรา ๒๕-๕๐ กิโลกรัมต่อหลุม หรือปุ๋ยคอกอัตรา ๑๐-๒๐ กิโลกรัมต่อหลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพราะดินเป็นดินตื้น ดินมีชั้นเศษหินปูนทุติยภูมิ อยู่ในชั้นหน้าตัดของดินมากจนมีผลต่อการงอกของรากพืช

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

๑. ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๖๑,๐๗๘.๕๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๒.๗๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด
๒. ดินเป็นทรายจัด มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๘,๖๗๐.๘๑ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๖๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด
๓. ดินตื้น มีเนื้อที่ประมาณ ๓๙๖,๒๖๘.๔๗ ไร่ หรือร้อยละ ๑๒.๒๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด
๔. พื้นที่ที่มีความลาดชัน มากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์หรือเป็นพื้นที่ภูเขา มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๓๒,๐๗๐.๑๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๗๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

แนวทางการแก้ปัญหา

๑. ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ควรปรับปรุงคุณภาพของดินทั้งทางด้านกายภาพและทางเคมี โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับการใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสมสำหรับพืชแต่ละชนิด
๒. ดินทรายจัด ควรเลือกชนิดพืชที่ศักยภาพเหมาะสมมาปลูก เพื่อลดต้นทุนในการผลิต มีการปรับปรุงบำรุงดินร่วมกับมีระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ และใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับ พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่พืชขาดแคลนน้ำ
๓. ดินตื้น เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีเศษหินหรือก้อนหินอยู่บริเวณหน้าดินมาก เพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรมและการดูแลรักษา โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตรหรือแบบผสมผสาน มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดินหรือปลูกหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นและลดการกร่อนของดิน สำหรับในพื้นที่ที่มีหินกระจัดกระจายอยู่บนดินมาก ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สำหรับในพื้นที่ที่มีก้อนหินมาก และมีพื้นที่หินโผล่ ควรฟื้นฟูสภาพป่า แล้วสงวนไว้ให้เป็นป่าธรรมชาติ และแหล่งต้นน้ำลำธาร
๔. พื้นที่ที่มีความลาดชัน มากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์หรือเป็นพื้นที่ภูเขา ควรรักษาไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ถ้ามีความจำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ควรมีการสำรวจดินและเลือกใช้พืชที่มีศักยภาพในการเกษตร เป็นดินลึกและมีความลาดชันไม่สูงมากนัก โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตรและมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ตารางที่ ๒ พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ ของจังหวัดราชบุรี

ที่	ชนิดพืช	เหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมเล็กน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)
๑	ข้าว	๒๕๓,๗๗๖.๐๘	๘,๑๔๖.๒๗	๕๕,๐๐๖.๙๒	๕,๒๕๙.๖๘
๒	อ้อย	๑๙,๒๕๑.๘๘	๓๕,๐๙๕.๐๒	๒๓๙,๓๑๘.๖๗	๓๐๑.๗๔
๓	มันสำปะหลัง	๒,๓๙๔.๘๑	๖๙,๗๑๗.๙๔	๒๖,๐๕๑.๑๓	๖,๐๖๕.๔๔
๔	ข้าวโพด	๑๙๕.๘๓	๔๒๙.๖๖	๑๕.๒๙	๒๗๓.๐๓
๕	สับปะรด	๗๕๗.๕๖	๔๙,๒๙๑.๐๘	๒,๓๖๕.๓๒	๓,๒๑๕.๘๙
๖	ยางพารา	๑,๓๑๔.๖๗	๑๘,๘๘๖.๘๐	๙,๐๕๓.๐๓	๒,๖๓๗.๔๒

๗	มะพร้าว	๗๗,๒๒๐.๔๗	๓๗.๘๑	๒,๖๗๗.๖๒	๒๐,๗๕๗.๒๘
๘	ลำไย	๘๔๙.๕๐	๑,๒๖๕.๕๒	๓๖๒.๔๙	๒๑.๘๓
๙	ปาล์มน้ำมัน	-	-	-	๑๘,๔๓๓.๑๐
๑๐	ทุเรียน	-	-	-	๓๘๒.๒๓
๑๑	เงาะ	-	-	-	๒๑๕.๐๓
๑๒	มังคุด	-	-	-	๔.๒๕

ที่มา : Agri-Map online กรมพัฒนาที่ดิน

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในเขตที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ จึงทำให้ได้รับลมมรสุมจากอินเดียไม่เต็มที่ โดยเฉพาะอำเภอดำเนินสะดวกกับเทือกเขาตะนาวศรี ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง อำเภोजอมบึง อำเภอปากท่อ และอำเภอบ้านคา จึงมีปริมาณฝนตกน้อย ฝนส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกในแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำแควใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้สภาพอากาศของราชบุรีมี ๓ ฤดู คือ

ฤดูฝน แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

- **ช่วงแรก** ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่จึงทำให้พื้นที่ติดเทือกเขาได้รับปริมาณฝนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกในลุ่มน้ำแม่กลองและด้านตะวันออกของจังหวัด

- **ช่วงที่สอง** ประมาณเดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรีทำให้มีฝนตกชุกและตกหนัก แถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภोजอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจากเทือกเขาเป็นประจำทุกปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์มีอากาศหนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดนำเอาความหนาวเย็นและแห้งมาปกคลุม ทำให้พื้นที่ตามเชิงเขาหุบเขาแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภोजอมบึง และอำเภอปากท่อ มีอากาศหนาวถึงหนาวจัดทุกปี

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป อาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน (สถิติอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙)

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๑ ปี)

ตารางที่ ๓ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕ (สถิติปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตกในพื้นที่จังหวัดราชบุรี)

ปี	ข้อมูล อุตุนิยมวิทยา	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ทั้งปี
๒๕๕๕	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๑๓.๒	๐.๐	๒๐.๖	๐.๖	๑๙๓.๗	๑๒๔.๔	๑๒๗.๙	๑๓๑.๙	๒๖๔.๐	๑๓๕.๓	๑๒๘.๗	๐.๐	๑,๐๒๘.๓
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๔	๐	๓	๑	๑๕	๘	๒๑	๑๗	๒๑	๑๑	๑๓	๐	๑๑๔
๒๕๕๖	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๐.๐	๓.๖	๕๗.๖	๒๒.๗	๑๐๓.๘	๒๒๗.๓	๑๖๒.๗	๙๑.๓	๒๗๑.๖	๑๘๓.๗	๒๒๖.๒	๐.๐	๑,๓๕๐.๕
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๐	๒	๓	๕	๑๐	๑๘	๒๐	๑๘	๒๓	๑๕	๑๒	๐	๑๒๖
๒๕๕๗	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๐.๐	๔.๘	๑.๘	๑๔.๘	๑๐๓.๓	๑๗๑.๑	๖๘.๙	๑๒๙.๒	๑๕๗.๔	๒๔๖.๒	๑๑๒.๑	๖.๐	๑,๐๑๕.๖
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๐	๑	๒	๓	๑๔	๑๓	๑๕	๑๕	๒๑	๑๖	๘	๔	๑๑๒.๐
๒๕๕๘	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๓.๒	๑๒.๖	๖.๘	๑๑.๕	๑๔๙.๓	๑๑๘.๑	๑๓๐.๗	๑๔๕.๙	๒๔๖.๖	๕๒.๕	๔๐.๗	๑๗.๖	๙๓๕.๕

	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๒	๒	๑	๒	๑๒	๙	๑๘	๑๐	๑๕	๙	๙	๒	๙๑
๒๕๕๙	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๐	๐.๓	๐.๐	๓๙.๔	๑๐๗.๓	๑๘๘.๘	๑๒๕.๓	๘๒.๗	๒๕๙.๓	๓๖๗.๒	๖๖.๔	๖.๒	๑,๒๔๒.๙
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๐	๑	๐	๒	๑๐	๑๖	๒๐	๘	๑๗	๒๕	๘	๒	๑๐๙
๒๕๖๐	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๕๙.๗	๐.๖	๓๙.๗	๒๔.๖	๑๓๘.๑	๑๑๒.๗	๑๒๕.๓	๑๒๖.๒	๒๓๔.๙	๑๕๙.๙	๑๔๘.๙	๓๗.๐	๑,๒๐๗.๖
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๘	๑	๒	๕	๑๘	๑๓	๒๐	๑๕	๑๙	๑๗	๑๒	๔	๑๓๔
๒๕๖๑	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๖.๐	๑๓.๓	๕๖.๕	๑๒๑.๒	๑๓๐.๔	๘๖.๙	๒๒.๐	๓๘.๕	๑๘๒.๘	๓๐๖.๕	๓๔.๓	๒๗.๙	๑,๐๒๖.๓
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๒	๓	๑	๕	๑๑	๑๕	๑๓	๑๙	๑๗	๑๘	๕	๔	๑๑๓
๒๕๖๒	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๒.๕	๔.๑	๐	๑.๕	๒๒๑.๙	๑๔๕.๘	๗๖	๑๒๘.๓	๒๓๗	๑๓๓	๖	๐	๙๕๖.๑
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๑	๑	๐	๑	๑๕	๑๐	๑๖	๒๒	๑๘	๑๔	๑	๐	๙๙
๒๕๖๓	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๐.๐	๐.๐	๑๘.๖	๓๘.๑	๙๑.๐	๑๗๕.๓	๑๙๑.๐	๑๕๒.๖	๒๑๗.๘	๒๑๕.๑	๒๐.๑	๗.๓	๑,๑๒๖.๙
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๐	๐	๑	๔	๗	๑๕	๑๕	๑๖	๑๗	๑๙	๖	๓	๑๐๓
๒๕๖๔	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๐.๐	๑๒.๑	๙.๙	๑๕๘.๐	๑๒๔.๖	๗๗.๐	๑๖๕.๓	๑๕๒.๖	๑๘๑.๐	๒๕๗.๙	๑๐๔.๒	๖.๗	๑,๒๖๙.๓
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๐	๑	๒	๙	๙	๑๒	๒๔	๑๗	๒๒	๑๕	๑๒	๑	๑๒๔
๒๕๖๕	ปริมาณฝนรวม (มม.)	๒๔	๓๘.๑	๒๙.๘	๑๔.๕	๑๖๑.๙	๑๑๘.๗	๑๕๓.๓	๑๓๒.๘	๑๐๗.๙	๒๐๙.๘	๕๒.๒	๑๒.๔	๑,๐๕๕.๔
	จำนวนวันฝนตก (วัน)	๒	๗	๔	๔	๑๙	๑๔	๑๕	๑๘	๒๑	๑๖	๙	๓	๑๓๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๑ ปี)

ตารางที่ ๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๕

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๕	๓๓.๕	๒๔.๓	๒๘.๙	๑๗๕	๙๖	๑๓๖
๒๕๕๖	๓๒.๗	๒๓.๗	๒๘.๒	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๕๗	๓๓.๑	๒๓.๖	๒๘.๔	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๕๘	๓๓.๘	๒๓.๙	๒๘.๙	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๕๙	๓๔.๐	๒๔.๓	๒๙.๒	๙๓	๕๒	๗๓
๒๕๖๐	๓๓.๓	๒๔.๐	๒๙.๐	๙๒	๕๒	๗๒
๒๕๖๑	๓๓.๓	๒๔.๑	๒๘.๗	๙๒	๕๐	๗๑

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๒	๔๐.๔	๑๖.๖	๒๙.๑	๙๖	๓๕	๗๐
๒๕๖๓	๓๙.๑	๑๗.๙	๒๙.๐	๙๗	๓๖	๗๓
๒๕๖๔	๓๘.๒	๑๔.๑	๒๘.๒	๙๗	๓๕	๗๘
๒๕๖๕	๓๙.๐	๑๗.๒	๒๘.๖	๙๖	๓๐	๗๙

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาราชบุรี

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

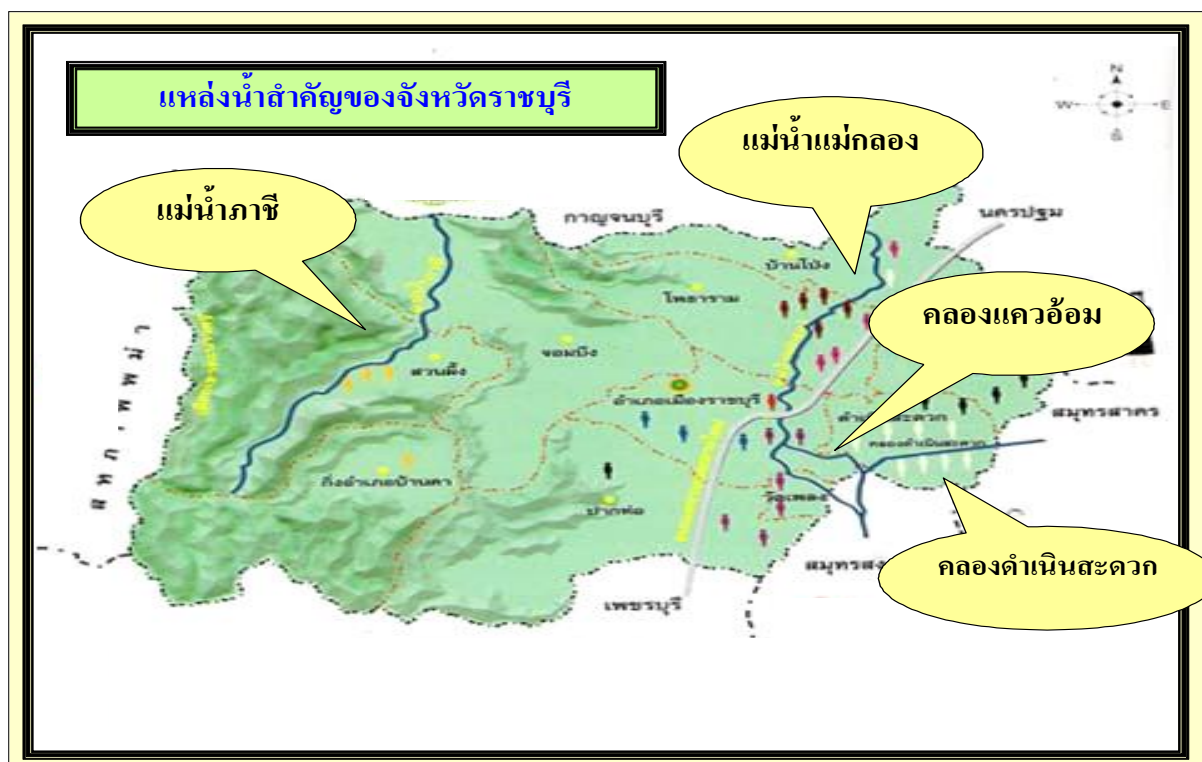
แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญในจังหวัดราชบุรี ได้แก่

๑) แม่น้ำ

แม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจังหวัดราชบุรีในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอมืองราชบุรี และอำเภอดำเนินสะดวก รวมความยาวในเขตจังหวัดราชบุรี ๖๗ กิโลเมตร และแม่น้ำสาขา ได้แก่ แม่น้ำแควอ้อม ในเขตอำเภอมืองราชบุรีและอำเภอดำเนินสะดวก แม่น้ำภาษี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรี ในเขตอำเภอบ้านคา ไหลผ่านอำเภอสวนผึ้ง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ไปบรรจบแม่น้ำไทรโยค ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี มีความยาวเฉพาะในเขตจังหวัดราชบุรี ๘๐ กิโลเมตร

๒) คลอง

คลองสำคัญได้แก่ คลองดำเนินสะดวกที่ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพื่อเชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง โดยเริ่มจากตำบลบางยาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผ่านอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี บรรจบกับแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวตลอดลำคลอง ๓๕ กิโลเมตร และลำคลองสาขาอีกกว่า ๒๐๐ คลอง

ภาพที่ ๒ แสดงแหล่งน้ำสำคัญของจังหวัดราชบุรี

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดราชบุรีหนึ่งในผืนป่าภาคตะวันตก เป็นพื้นที่ที่มีความต่อเนื่องกับผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวรซึ่งเป็นมรดกโลก และผืนป่าแก่งกระจานรวมทั้งเชื่อมต่อกับพื้นที่ป่าประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นผืนป่าเขตร้อนชื้นที่สำคัญของเอเชีย ความอุดมสมบูรณ์ด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น นกเงือก นกเงือก ชะนีหน้าขาว ซึ่งพื้นที่ป่าส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีอยู่ในบริเวณเขตแดนด้านทิศตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านทิศใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรี มีสภาพเป็นเทือกเขาสูง สภาพป่าเป็นป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรถึง ๑,๑๐๐ เมตร อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และด้านทิศตะวันตกของอำเภopakทอ ซึ่งพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอจอมบึง พื้นที่ที่ประกอบด้วยป่าและภูเขาอันเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี บริเวณถัดจากเทือกเขามาทางด้านทิศตะวันออกจนถึงตอนกลางของพื้นที่จังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบสูงและเป็นลอนลาด มีแม่น้ำภาชีและลำห้วยสาขาเป็นแม่น้ำสายหลักอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านทิศตะวันตกของอำเภopakทอ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง ทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ

จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ ในปี ๒๕๖๕ มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ประมาณ ๑,๐๖๖,๔๘๑.๕๗ ไร่ หรือ ๓๒.๘๔% ของพื้นที่จังหวัด ป่าไม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่เขาและเทือกเขาตะนาวศรี

ตารางที่ ๕ เนื้อที่ป่าไม้ของจังหวัด

ปี	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	๑,๐๖๖,๔๘๑.๕๗	๑,๐๖๘,๑๓๘.๙๖	๑,๐๖๙,๑๙๗.๕๓	๑,๐๖๗,๖๓๑.๔๖	๑,๐๖๗,๐๓๗.๕๒	๑,๐๖๖,๔๘๑.๕๗

ที่มา : สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ป่าสงวนแห่งชาติ (ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมป่าไม้)

จังหวัดราชบุรีมีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๗ ป่า ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอปากทอ อำเภอจอมบึง และอำเภอบ้านคา รวมพื้นที่ ๑,๑๖๕,๕๙๓.๗๕ ไร่ หรือ ๑,๘๖๔.๙๕ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย

๑. ป่าเขากรวดและป่าเขาพลอง ตำบลเกาะพลับพลา ตำบลหินกอง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๔,๗๘๗.๕๐ ไร่ หรือ ๗.๖๖ ตารางกิโลเมตร

๒. ป่าเขาบิน ตำบลหินกอง อำเภอเมืองราชบุรี และตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๒๑,๒๕๐ ไร่ หรือ ๓๔ ตารางกิโลเมตร

๓. ป่าชำสาม ตำบลเขาขลุ่ย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๒,๖๒๕ ไร่ หรือ ๔.๒๐ ตารางกิโลเมตร

๔. ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ตำบลแก้มอ้น ตำบลด่านทับตะโก ตำบลจอมบึง ตำบลเบิกไพร ตำบลรางบัว อำเภอจอมบึง ตำบลป่าหวาย ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง ตำบลท่าเคย ตำบลบ้านคา ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา และ ตำบลอ่างหิน ตำบลทุ่งหลวง ตำบลยางหัก อำเภอปากทอ จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๙๗๗,๒๕๐ ไร่ หรือ ๑,๕๖๓.๖๐ ตารางกิโลเมตร

๕. ป่าพวยงและป่าพุ่มสามซ้อน ตำบลทุ่งหลวง ตำบลวังมะนาว อำเภอปากทอ จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๘๗,๖๕๖.๒๕ ไร่ หรือ ๑๔๐.๒๕ ตารางกิโลเมตร

๖. ป่าทางด้านทับตะโก ตำบลด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๗๑,๘๗๕ ไร่ หรือ ๑๑๕ ตารางกิโลเมตร

๗. ป่าหนองกลางเนิน ตำบลหินกอง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี พื้นที่ ๑๕๐ ไร่ หรือ ๐.๒๔ ตารางกิโลเมตร

๓) อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)

ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดราชบุรีมีอุทยานแห่งชาติ ๑ แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลอ่างหิน ตำบลทุ่งหลวง ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ และตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี อยู่บริเวณที่ดินป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ป่าแกวเขียว ป่าพญา และป่าพุ่มสอ พื้นที่ประมาณ ๓๒๘.๗๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒๐๕,๔๖๓.๙ ไร่

๔) วนอุทยาน (ที่มา : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)

ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดราชบุรีมีวนอุทยาน ๑ แห่ง คือ วนอุทยานถ้ำเขาน้อย อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี พื้นที่ ๗.๒๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔,๕๓๗ ไร่

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดราชบุรีแบ่งเขตการปกครอง จำนวน ๑๐ อำเภอ ๑๐๔ ตำบล ๙๗๗ หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๒ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี เทศบาลเมือง ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองราชบุรี เทศบาลเมืองบ้านโป่ง เทศบาลเมืองท่ามา และเทศบาลเมืองโพธาราม เทศบาลตำบล ๓๐ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๗ แห่ง

ตารางที่ ๖ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการ อำเภอ ห่างจาก ศาลากลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน (แห่ง)			การปกครองส่วนท้องถิ่น			
				ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	อบจ.	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
เมืองราชบุรี	๔๓๐.๒๙๘	๘.๒๘	๑๐๐ เมตร	๒๒	๑๘๗	๓๕	๑	๑	๔	๑๗
บ้านโป่ง	๓๖๖.๕๕๙	๗.๐๕	๔๑	๑๕	๑๘๓	๒๔	-	๒	๔	๑๑
โพธาราม	๔๑๗.๐๐๙	๘.๐๒	๒๕	๑๙	๑๕๖	๑๐	-	๑	๘	๑๑
ดำเนินสะดวก	๒๑๐.๒๗๑	๔.๐๕	๒๓	๑๓	๑๐๕	-	-	-	๕	๘
ปากท่อ	๗๕๗.๘๓๕	๑๔.๕๘	๒๕	๑๒	๘๕	-	-	-	๒	๑๐
จอมบึง	๗๗๒.๐๕๔	๑๔.๘๗	๓๐	๖	๙๐	-	-	-	๒	๖
บางแพ	๑๗๒.๕๙๗	๓.๓๒	๒๘	๗	๖๕	-	-	-	๒	๔
สวนผึ้ง	๑,๐๐๕.๐๘๐	๑๙.๓๔	๕๕	๔	๓๗	-	-	-	๒	๔
บ้านคา	๑,๐๒๖.๘๖๗	๑๙.๗๖	๕๘	๓	๔๑	-	-	-	-	๓
วัดเพลง	๓๗.๘๙๒	๐.๗๓	๑๗	๓	๒๘	-	-	-	๑	๓
รวม	๕,๑๙๖.๔๖๒	๑๐๐.๐๐		๑๐๔	๙๗๗	๖๙	๑	๔	๓๐	๗๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ปี ๒๕๖๕ จังหวัดราชบุรีมีจำนวนครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ๓๓๘,๖๓๖ ครัวเรือน มีประชากร รวมทั้งสิ้น จำนวน ๘๖๕,๘๐๗ คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๔๒๐,๓๒๒ คน และเพศหญิง จำนวน ๔๔๕,๔๘๕ คน (ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕)

๑) อำเภอเมืองราชบุรี ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๒๒ ตำบล ดังนี้ หน้าเมือง เจริญหัก ดอนตะโก หนองกลางนา ห้วยไผ่ คิ่งน้ำวน คิ่งกระถิน อ่างทอง โคกหม้อ สามเรือน พิกุลทอง น้ำพุ ดอนแร่ หินกอง เขาแร้ง เกาะพลับพลา หลุมดิน บางป่า พงสวาย คูบัว ท่าราบ บ้านไร่

๒) อำเภอบ้านโป่ง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๕ ตำบล ดังนี้ บ้านโป่ง ท่าผา กรับใหญ่ ปากแรต หนองกบ หนองอ้อ ดอนกระเบื้อง สวนกล้วย นครชุมน์ บ้านม่วง คิ่งพยอม หนองปลาหมอ เขาขลุ้ง เบิกไพร ลาดบัวขาว

๓) อำเภอโพธาราม ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๙ ตำบล ดังนี้ โพธาราม ดอนกระเบื้อง หนองโพ บ้านเลือก คลองตากคต บ้านฆ้อง บ้านสิงห์ ดอนทราย เจ็ดเสมียน คลองข่อย ชำระะ สร้อยฟ้า ท่าชุมพล บางโตนด เตาปูน นางแก้ว ธรรมเสน เขาชะงุ้ม หนองกวาง

๔) อำเภอดำเนินสะดวก ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๓ ตำบล ดังนี้ ดำเนินสะดวก ประสาทสิทธิ์ ศรีสุราษฎร์ ตาหลวง ดอนกรวย ดอนคลัง บัวงาม บ้านไร่ แพงพวย สีหมื่น ทานัด ขุนพิทักษ์ ดอนไผ่

๕) อำเภอปากท่อ ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๒ ตำบล ดังนี้ ท่งหลวง วังมะนาว ดอนทราย หนองกระทุ่ม ปากท่อ ป่าไก่อ วัดยางงาม อ่างหิน บ่อกระดาน ยางหัก วันดาว ห้วยยางโทน

๖) อำเภอจอมบึง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๖ ตำบล ดังนี้ จอมบึง ปากช่อง เบิกไพร ด่านทับตะโก แก้มอ้น รางบัว

๗) อำเภอบางแพ ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๗ ตำบล ดังนี้ บางแพ วังเย็น หัวโพ วัดแก้ว ดอนใหญ่ ดอนคา โพหัก

๘) อำเภอสวนผึ้ง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๔ ตำบล ดังนี้ สวนผึ้ง ป่าหวาย ท่าเคย ตะนาวศรี

๙) อำเภอบ้านคา ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๓ ตำบล ดังนี้ บ้านคา บ้านบึง หนองพันจันทร์

๑๐) อำเภอวัดเพลง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๓ ตำบล ดังนี้ เกาะศาลพระ จอมประพัตต์ วัดเพลง

ตารางที่ ๗ จำนวนประชากรของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕

ที่	อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
๑	อำเภอเมืองราชบุรี	๘๗,๕๑๙	๑๐๓,๓๐๕	๒๐๐,๘๒๔	๘๓,๓๕๑
๒	อำเภอจอมบึง	๓๙,๔๗๘	๔๑,๖๖๒	๘๑,๑๔๐	๓๑,๓๖๒
๓	อำเภอสวนผึ้ง	๒๘,๒๖๒	๒๖,๓๔๕	๕๔,๖๐๗	๑๘,๘๖๓
๔	อำเภอดำเนินสะดวก	๔๓,๓๘๒	๔๖,๘๕๖	๙๐,๒๓๘	๓๐,๖๔๓
๕	อำเภอบ้านโป่ง	๗๓,๘๓๓	๘๐,๘๒๑	๑๕๔,๖๕๔	๖๓,๗๐๘
๖	อำเภอบางแพ	๒๑,๐๙๒	๒๒,๙๘๗	๔๔,๐๗๙	๑๗,๒๕๑
๗	อำเภอโพธาราม	๖๔,๙๑๑	๗๐,๓๒๕	๑๓๕,๒๓๖	๕๔,๑๒๑
๘	อำเภอปากท่อ	๓๓,๒๒๖	๓๔,๔๙๘	๖๗,๗๒๔	๒๕,๑๙๔
๙	อำเภอวัดเพลง	๕,๗๖๐	๖,๓๒๑	๑๒,๐๘๑	๔,๓๑๐
๑๐	อำเภอบ้านคา	๑๒,๘๕๙	๑๒,๓๖๕	๒๕,๒๒๔	๙,๘๗๓
	รวม	๔๒๐,๓๒๒	๔๔๕,๔๘๕	๘๖๕,๘๐๗	๓๓๘,๖๗๖

ที่มา : สถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง (ข้อมูล ปี ๒๕๖๕ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕)

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๓.๑ **ชาติพันธุ์** จังหวัดราชบุรีมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมและประเพณีอันเป็นลักษณะเด่นของจังหวัดที่สืบทอดมาแต่โบราณกาล เพราะสภาพภูมิประเทศที่เสริมให้เมืองราชบุรีเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรม เป็นเมืองที่ผู้คนจากดินแดนโพ้นทะเลและชาวพื้นเมืองหลายกลุ่มที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนระหว่างไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อพยพเข้ามาตั้งรกราก ทำให้เมืองราชบุรีประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติรวม ๘ ชาติพันธุ์ ได้แก่ ๑) ชาวไทยพื้นถิ่นราชบุรี ๒) ชาวไทยเชื้อสายจีนราชบุรี ๓) ชาวไทยเชื้อสายเขมรราชบุรี ๔) ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงราชบุรี ๕) ชาวไทยเชื้อสายมอญราชบุรี ๖) ชาวไทยเชื้อสายลาวโสัง (โสัง) ราชบุรี ๗) ชาวไทยเชื้อสายไทยยวนราชบุรี ๘) ชาวไทยเชื้อสายลาวเวียงราชบุรี

๑.๓.๒ **การศึกษา** จังหวัดราชบุรี มีการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๕) แบ่งออกเป็น ๓ ระบบศึกษา คือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

ตารางที่ ๘ ข้อมูลจำนวนสถานศึกษาในจังหวัดราชบุรี

สถานศึกษาสังกัด	ลำดับ	สังกัด/หน่วยงาน	จำนวนสถานศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ	๑	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๑ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘ - ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดราชบุรี	๑๗๓ ๑๔๗ ๒๖ ๑
	๒	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) - โรงเรียนเอกชนในกำกับสำนักงานศึกษาจังหวัดราชบุรี	๓๑
	๓	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) - สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี (วิทยาลัยอาชีวศึกษา)	๑๒
	๔	กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) - สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด (สกร.จ.) - ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ (ศสกร.อ.)	๑ ๑๐
หน่วยงานอื่น	๕	กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (ป.ตรี) - โรงเรียนสาธิตอนุบาลทันทะวัน - โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ศูนย์บริการทางการศึกษาราชบุรี)	๑ ๑ ๑ ๑
	๖	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย - โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๕
	๗	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านถ้ำหิน - โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตะโกปิดทอง	๑ ๑
	๘	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ - โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดถ้ำสิงโตทอง	๑
	๙	กระทรวงสาธารณสุข - วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี - วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช	๑ ๑

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี

๑.๓.๓ การสาธารณสุข

ตารางที่ ๙ จำนวนสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	อำเภอ	รพศ.	รพท.	รพช.	ศสม.	รพ.สต.	รพ.สต. (ถ่ายโอน)	รวม
๑	เมืองราชบุรี	๑	-	-	๒	๒๕	๑	๒๙
๒	จอมบึง	-	-	๑	๑	๑๔	๑	๑๗
๓	สวนผึ้ง	-	-	๑	-	๙	-	๑๐
๔	ดำเนินสะดวก	-	๑	-	๑	๑๙	-	๒๑
๕	บ้านโป่ง	-	๑	-	๑	๒๔	-	๒๖
๖	บางแพ	-	-	๑	-	๙	-	๑๐
๗	โพธาราม	-	๑	๑	-	๒๗	๒	๓๑
๘	ปากท่อ	-	-	๑	-	๑๘	-	๑๙
๙	วัดเพลง	-	-	๑	-	๔	-	๕
๑๐	บ้านคา	-	-	๑	-	๙	-	๑๐
รวม		๑	๓	๗	๕	๑๕๘	๔	๑๗๘

ที่มา : รายงานประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๑๐ จำนวนสถานประกอบการในจังหวัดราชบุรี จำแนกรายอำเภอ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

สถานประกอบการ	เมือง	บ้านโป่ง	โพธาราม	ดำเนินฯ	ปากท่อ	จอมบึง	สวนผึ้ง	บางแพ	วัดเพลง	บ้านคา	รวม
ร้านขายยา											
- ขายยาแผนปัจจุบัน	๘๔	๔๐	๒๙	๑๔	๘	๙	๔	๔	๓	๒	๑๙๗
- ขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะบรรจุเสร็จ	๑๑	๖	๔	๙	๐	๒	๒	๖	๑	๓	๔๔
- ขายยาบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์	๑	๓	๕	๙	๐	๑	๑	๒	๐	๑	๒๓
- ขายยาแผนโบราณ	๑๐	๘	๑	๙	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๓๑
- ผลิตภัณฑ์แผนโบราณ	๑๓	๒	๒	๔	๐	๑	๐	๑	๐	๐	๒๓
- จำหน่ายสิ่งยาเสพติด ประเภท ๒	๓	๑	๓	๑	๑	๑	๒	๑	๑	๑	๑๕
- จำหน่ายวัตถุออกฤทธิ์ ประเภท ๒											
- ให้มีไว้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ประเภท ๓-๔	๘	๖	๖	๓	๑	๒	๑	๑	๑	๐	๒๙
สถานพยาบาลเอกชนที่มีเตียง											
- โรงพยาบาล (มีเตียง)	๓	๒	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๖
สถานพยาบาลเอกชนที่ไม่มีเตียง											
- คลินิกเวชกรรม	๖๒	๔๔	๑๕	๑๕	๒	๒	๑	๑	๒	๐	๑๔๔
- คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง	๒๒	๔	๒	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒๙
- คลินิกทันตกรรม	๒๙	๒๑	๘	๔	๐	๑	๐	๑	๐	๐	๖๔
- คลินิกการพยาบาลและการผดุง	๓	๑๒	๖	๘	๖	๙	๑	๒	๐	๑	๔๘
- คลินิกการผดุงครรภ์ชั้นสอง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
- คลินิกแพทย์แผนไทย	๕	๑	๑	๐	๒	๐	๒	๐	๐	๑	๑๒
- คลินิกเทคนิคการแพทย์	๔	๓	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๘

สถานประกอบการ	เมือง	บ้านโป่ง	โพธาราม	ดำเนินฯ	ปากท่อ	จอมบึง	สวนผึ้ง	บางแพ	วัดเพลง	บ้านคา	รวม
- สหคลินิก	๒	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๔
- คลินิกกายภาพบำบัด	๒	๒	๒	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๘
- คลินิกแพทย์แผนไทยประยุกต์	๐	๓	๑	๑	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๖
สถานที่ผลิตอาหาร (ไม่รวมน้ำบริโภค)											
- รวมทั้งหมด	๑๓๐	๑๑๐	๑๑๖	๘๐	๒๘	๑๔	๑๗	๒๕	๑๖	๙	๕๔๕
สถานที่ผลิตน้ำบริโภค											
- รวมทั้งหมด	๔๘	๔๐	๓๓	๑๗	๑๕	๑๒	๗	๘	๔	๕	๑๘๙

ที่มา : รายงานประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี

๑.๓.๔ ประเพณีวัฒนธรรม อาทิ

๑) ประเพณีกินข้าวห่อ หรือ อั้งหมี่ถ่อง เป็นพิธีสู่ขวัญจัดขึ้นในช่วงเดือนเก้า ชาวกะเหรี่ยงถือว่าเดือนเก้าเป็นเดือนไม่ดี บรรดาวิญญาณชั่วร้ายจะออกหากินและกินขวัญ ทำให้เจ็บป่วยหรืออาจถึงแก่ชีวิต พิธีนี้นิยมจัดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ในพิธีมีการต้มข้าวห่อ เลี้ยงข้าวห่อ ในวันต้มข้าวห่อนี้จะมีพิธีสู่ขวัญด้วย เริ่มด้วยการเคาะไม้เป่าแคน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน จากนั้นผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัวจะใช้เชือกแดงผูกข้อมือให้ลูกหลาน เพื่อความเป็นสิริมงคล ความเป็นมาของเทศกาลเดือนเก้า อั้งหมี่ถ่อง หรือ ประเพณีกินข้าวห่อ บ้านโป่งกระหิงบน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

๒) งานวัฒนธรรมประเพณีไทยตะนาวศรี สวนผึ้ง ราชบุรี ณ สนามหน้าว่าการอำเภอสวนผึ้ง กิจกรรมภายในงานมีประกวดรีวขบวนแห่ของชาวไทยตะนาวศรี การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน แสดงวิถีชีวิตของชนเผ่า การประกวดการแต่งกายของชนเผ่า การประกวดร้องเพลง การประกวดธิดาไทยตะนาวศรี การประกวดพืชผักผลไม้ มหรสพต่าง ๆ และจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP

๓) ราชบุรีไชน่าทาวน์ วันจัดงานช่วงตรุษจีนของทุกปี ณ บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรเมืองราชบุรี ถนนอัมรินทร์และถนนวรเดช ตลอดสาย ทั้งนี้เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดราชบุรี ส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมรายได้ให้กับประชาชนจังหวัดราชบุรี

๔) งานสืบสานประเพณีวันสงกรานต์ อำเภอมืองราชบุรี วันจัดงาน ๑๓ - ๑๕ เมษายน สถานที่จัดงานภายในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี หน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี บริเวณวัดโฆลงสุวรรณคีรี ณ วิหารจตุรมุขพระสี่มุมเมือง ยอดเขาแก่นจันทน์

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร เดินทางได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถไฟ ดังนี้

๑) การเดินทางจากกรุงเทพมหานคร

(๑) รถยนต์ส่วนตัว

(๑.๑) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) จากบางแค - อ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ - นครชัยศรี - นครปฐม - ราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๔ กิโลเมตร

(๑.๒) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๘ (ถนนบรมราชชนนี) จากกรุงเทพฯ - พุทธมณฑล - นครชัยศรี มาบรรจบเข้าเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมตรงไปตัวเมืองราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร

(๑.๓) เส้นทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒) หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕ สายธนบุรี – ปากท่อ (ถนนพระราม ๒) มาบรรจบเข้าสู่เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณแยกวงมณาร อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมเข้าสู่ตัวเมืองราชบุรีระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

(๒) รถโดยสารประจำทาง

บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ (แห่งที่ ๒) ไป – กลับ จังหวัดราชบุรีทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยมีหลายเส้นทาง ได้แก่

กรุงเทพฯ – ราชบุรี	ระยะทาง ๑๐๙ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – พุทธมณฑล – ราชบุรี (ม.๑ข)	ระยะทาง ๙๙ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – พุทธมณฑล – ราชบุรี (ม.๒)	ระยะทาง ๙๙ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – โพธาราม	ระยะทาง ๘๕ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง (ม.๑ข)	ระยะทาง ๗๘ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง (ม.๒)	ระยะทาง ๖๘ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – ดำเนินสะดวก	ระยะทาง ๙๖ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – จอมบึง	ระยะทาง ๑๒๖ กิโลเมตร

(๓) รถไฟ

การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการรถไฟสายใต้ ออกจากกรุงเทพมหานคร สถานีรถไฟหัวลำโพง และสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยผ่าน อำเภอบ้านโป่ง โพธาราม เมืองราชบุรี และอำเภอบางแพ โดยมีระยะทางดังนี้

กรุงเทพฯ – บ้านโป่ง	ระยะทาง ๘๔ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – โพธาราม	ระยะทาง ๙๘ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – เมืองราชบุรี	ระยะทาง ๑๑๗ กิโลเมตร
กรุงเทพฯ – ปากท่อ	ระยะทาง ๑๓๕ กิโลเมตร

และมีรถไฟแยกจากอำเภอบ้านโป่งไปจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทาง ๔๙ กิโลเมตร

๒) การเดินทางระหว่างจังหวัดราชบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง

นอกจากนี้ จากสถานีขนส่งราชบุรีมีรถโดยสารไป – กลับยังจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

ราชบุรี – สมุทรสงคราม	ระยะทาง ๔๙ กิโลเมตร
ราชบุรี – สมุทรสงคราม (ข)	ระยะทาง ๔๕ กิโลเมตร
ราชบุรี – สมุทรสงคราม (ค)	ระยะทาง ๓๘ กิโลเมตร
ราชบุรี – กาญจนบุรี (ม.๒)	ระยะทาง ๙๔ กิโลเมตร
ราชบุรี – กาญจนบุรี (ม.๓)	ระยะทาง ๙๔ กิโลเมตร

ระยะทางจากอำเภอมืองราชบุรีไปยังอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดราชบุรี

อำเภอบ้านโป่ง	ระยะทาง ๔๑ กิโลเมตร
อำเภอโพธาราม	ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร
อำเภอดำเนินสะดวก	ระยะทาง ๒๓ กิโลเมตร
อำเภอบางแพ	ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร
อำเภอจอมบึง	ระยะทาง ๓๐ กิโลเมตร
อำเภอบางแพ	ระยะทาง ๒๘ กิโลเมตร

อำเภอสนม
อำเภอบ้านคา
อำเภอวัดเพลง

ระยะทาง ๕๕ กิโลเมตร
ระยะทาง ๕๘ กิโลเมตร
ระยะทาง ๑๗ กิโลเมตร

๑.๔.๒ การไฟฟ้า

จังหวัดราชบุรี มีหน่วยงานดำเนินการจัดหา จัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้กับประชาชน ภาคที่อยู่อาศัย ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ขยายเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๑๐ อำเภอ ดังนี้

๑) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี กำกับดูแลและรับผิดชอบ พื้นที่จังหวัดราชบุรี จำนวน ๙ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอบางแพ อำเภอสนม อำเภอบ้านคา และอำเภอวัดเพลง โดยมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขา ประกอบด้วย

๑. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดราชบุรี มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอปากท่อ และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอวัดเพลง

๒. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจอมบึง มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอสนม

๓. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอโพธาราม มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอดำเนินสะดวก การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอบางแพ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาดอนไผ่ และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยนางแก้ว

๒) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๓ (ภาคกลาง) จังหวัดนครปฐม กำกับดูแลและรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านโป่ง โดยมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านโป่ง มีสำนักงานการไฟฟ้าในสังกัด ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยหนองปลาหมอ

๑.๔.๓ การประปา

จังหวัดราชบุรีมีการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการน้ำประปา จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย การประปาส่วนภูมิภาคสาขาราชบุรี การประปาส่วนภูมิภาคสาขามโนไพร การประปาส่วนภูมิภาคสาขาปากท่อ และการประปาส่วนภูมิภาคสาขาสนม ครอบคลุมพื้นที่ ๙ อำเภอ ยกเว้นอำเภอบ้านคา ที่ยังไม่มีระบบการประปาส่วนภูมิภาค รายละเอียดดังนี้

๑) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาราชบุรี ให้บริการในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอบางแพ

๒) การประปาส่วนภูมิภาคสาขามโนไพร ให้บริการในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง

๓) การประปาส่วนภูมิภาคปากท่อ ให้บริการในพื้นที่อำเภอปากท่อ อำเภอวัดเพลง (บางส่วน) จังหวัดราชบุรี อำเภอเขาชัยวัน จังหวัดเพชรบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

๔) การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสนม ให้บริการในพื้นที่อำเภอสนม และอำเภอจอมบึง

๑.๔.๔ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัดราชบุรี

มีด่าน ☐ สุลกากร ที่ตั้ง.....ประเภท.....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่น ๆ)
☐ ตรวจพืช ที่ตั้ง.....มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☒ ไม่มี ☐ มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ☒ ไม่มี ☐ มี
☐ ตรวจประมง ที่ตั้ง.....มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☒ ไม่มี ☐ มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ☒ ไม่มี ☐ มี
☒ ปศุสัตว์ ที่ตั้ง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคตะวันตก ๑๒๖ หมู่ ๑๐ ตำบลเขาชะงุ้ม
อำเภอโพธาราม มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี
ที่ตั้ง ด่านกักกันสัตว์ราชบุรี อำเภอจอมบึง ☐ ไม่มี ☒ มี

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๔ มีมูลค่า ๑๗๙,๖๒๐ ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตร มูลค่า ๓๒,๒๑๓ ล้านบาท และนอกภาคเกษตรมูลค่า ๑๔๗,๔๐๗ ล้านบาท โดยภาคเกษตรมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๗.๙๓ ส่วนนอกภาคเกษตรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘๒.๐๗ มีสาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๐๔ รองลงมาสาขาไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๔๗ สาขาการขนส่ง การขายปลีกและการซ่อมแซมยานยนต์ มีสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๔๓ สาขาการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ มีสัดส่วนร้อยละ ๕.๔๒ สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า มีสัดส่วนร้อยละ ๕.๐๘ สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ ๓.๘๗ และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ ๑๕.๗๖

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดราชบุรี (GPP) ๑๖ สาขา

ตารางที่ ๑๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดราชบุรี (GPP) ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ภาคการเกษตร	๓๓,๖๖๑	๓๒,๔๓๕	๓๒,๒๑๓
เกษตร ป่าไม้ และประมง	๓๓,๖๖๑	๓๒,๔๓๕	๓๒,๒๑๓
นอกภาคการเกษตร	๑๔๖,๕๙๙	๑๔๔,๔๔๒	๑๔๗,๔๐๗
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๒,๕๒๕	๒,๓๘๙	๒,๒๘๔
การผลิตอุตสาหกรรม	๓๗,๐๑๐	๓๕,๕๖๐	๓๙,๕๘๘
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๔๓,๔๔๗	๓๕,๘๘๘	๓๓,๑๘๑
การประปา และการจัดการของเสีย	๑,๐๒๑	๙๒๗	๘๕๑
การก่อสร้าง	๕,๗๘๘	๕,๒๙๗	๕,๗๘๗
การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์	๒๐,๕๘๕	๒๐,๒๙๓	๒๐,๕๒๘
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	๑๐,๔๒๗	๘,๕๔๖	๙,๑๓๒
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๑,๓๙๙	๑,๒๑๔	๑,๔๐๒
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑,๒๑๒	๑,๒๓๓	๑,๒๓๐
การเงิน และการประกันภัย	๖,๖๖๘	๖,๖๔๒	๖,๗๐๒
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๔,๓๖๐	๔,๒๖๘	๔,๑๖๗
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมวิชาการ	๕๑	๕๑	๔๗
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่น ๆ	๔๔๗	๓๔๓	๓๑๐
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	๙,๒๘๐	๙,๔๑๖	๙,๗๒๘
การศึกษา	๖,๗๙๕	๖,๘๑๘	๖,๙๕๒
กิจกรรมด้านสุขภาพ	๔,๐๖๓	๔,๑๐๒	๔,๓๕๑

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๕๘๙ ๙๓๓	๕๖๕ ๘๘๐	๓๘๖ ๗๗๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	๑๙๐,๒๖๐	๑๗๖,๘๗๘	๑๗๙,๖๒๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๒๓๔,๑๑๐	๒๑๗,๘๐๕	๒๒๑,๓๘๓
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๑๓	๘๑๒	๘๑๑

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๑๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๖๔ ระดับภาค เรียงลำดับจากมากไปน้อย

ลำดับ	จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด (GPP)	จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดต่อหัว (บาท)
๑	ราชบุรี	๑๗๙,๖๒๐	๘๑๑	๒๒๑,๓๘๓
๒	กาญจนบุรี	๑๐๖,๐๕๖	๘๓๓	๑๒๗,๓๖๕
๓	ประจวบคีรีขันธ์	๙๓,๗๓๕	๔๘๗	๑๙๒,๓๖๖
๔	สุพรรณบุรี	๙๑,๖๔๒	๘๕๐	๑๐๗,๗๙๒
๕	เพชรบุรี	๗๒,๔๔๗	๕๐๒	๑๔๔,๓๗๐
๖	สมุทรสงคราม	๒๘,๔๙๐	๑๗๘	๑๖๐,๐๘๙

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

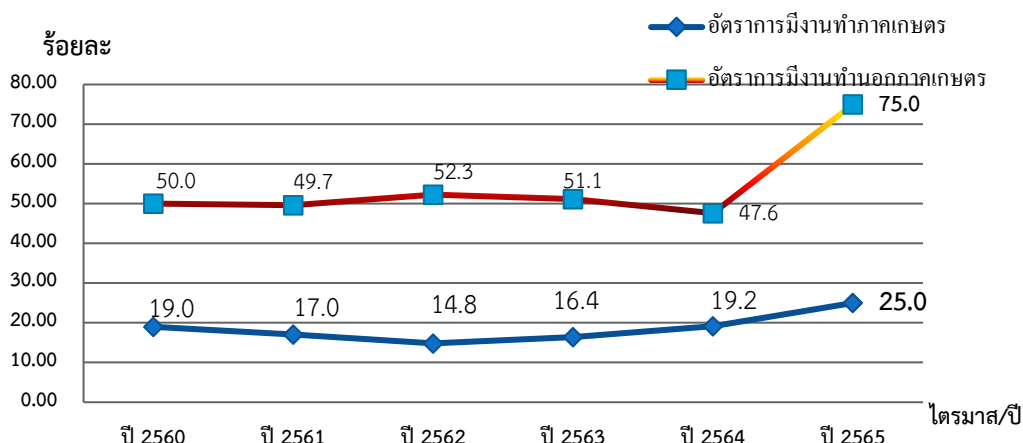
๑.๖ ข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ ข้อมูลด้านแรงงาน สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๕) (ที่มา : รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดราชบุรี รายปี ๒๕๖๕ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๕))

ประชากรและกำลังแรงงาน ปี ๒๕๖๕ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๕) มีประชากรที่อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๗๗,๘๖๕ คน (ชาย ๓๒๗,๑๕๖ คน หญิง ๓๕๐,๗๐๙ คน จำแนกเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๔๖๔,๔๗๔ คน (ชาย ๒๕๔,๕๘๓ คน หญิง ๒๐๙,๘๙๑ คน) ได้แก่ ผู้มีงานทำ ๔๕๗,๙๘๗ คน (ชาย ๒๕๑,๕๙๔ คน หญิง ๒๐๖,๓๙๓ คน) ผู้ว่างงาน ๖,๔๘๘ คน (ชาย ๒,๙๙๐ คน หญิง ๓,๔๙๘ คน) ขณะที่ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานมีจำนวน ๒๑๓,๓๙๑ คน (ชาย ๗๒,๕๗๓ คน หญิง ๑๔๐,๘๑๘ คน) จำแนกเป็นทำงานบ้าน ๕๐,๓๙๗ คน เรียนหนังสือ ๔๘,๑๙๐ คน และอื่นๆ ๑๑๔,๘๐๕ คน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศปี ๒๕๖๕ จากการสำรวจพบว่าผู้มีงานทำจำนวน ๔๕๗,๙๘๗ คน ซึ่งพบว่าเป็นเพศชายมากกว่าจำนวน ๒๕๑,๕๙๔ คน (ร้อยละ ๕๔.๙ ของผู้มีงานทำทั้งหมด) ส่วนเพศหญิง จำนวน ๒๐๖,๓๙๓ คน (ร้อยละ ๔๕.๑) **เพิ่มขึ้น** เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีผู้มีงานทำจำนวน ๔๔๘,๓๘๕ คน หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำ พบว่า ผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน ๑๕๔,๓๒๔ คน (ร้อยละ ๒๒.๗) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๓๖,๖๗๔ คน (ร้อยละ ๒๐.๒) ระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๒๓,๓๐๔ คน (ร้อยละ ๑๘.๒) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๒๐,๓๐๑ คน (ร้อยละ ๑๗.๗) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๐๖,๑๖๖ คน (ร้อยละ ๑๕.๗) ส่วนทำงานในภาคเกษตร จำนวน ๑๑๕,๔๕๔ คน (ร้อยละ ๒๕.๐ ของผู้มีงานทำทั้งหมด) เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๔

เพิ่มขึ้น อยู่ที่อัตรา ๑๙.๒ สืบเนื่องมาจากฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลง ส่วนผู้ที่ทำงานนอกภาคเกษตร จำนวน ๓๔๒,๕๓๔ คน (ร้อยละ ๗๕.๐)

ภาพที่ ๓ อัตราการทำงานภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรจังหวัดราชบุรี ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดราชบุรี

การว่างงาน ผู้ว่างงานในจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕ มีประมาณ ๖,๔๘๘ คน โดยจำแนกตามเพศพบว่า เพศหญิงมากกว่า จำนวน ๓,๔๘๘ คน (ร้อยละ ๕๓.๙ ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด) และเพศชาย จำนวน ๒,๙๙๐ คน (ร้อยละ ๔๖.๑) ซึ่งมีจำนวน ลดลง เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ที่มีจำนวนผู้ว่างงาน ๙,๖๒๕ คน

แรงงานนอกระบบ ใช้ข้อมูลสำนักงานสถิติจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓๐,๐๓๔ คน โดยแยกเป็นเพศชาย จำนวน ๑๒๘,๓๑๒ คน (ร้อยละ ๕๕.๗) และเพศหญิง จำนวน ๑๐๑,๗๒๒ คน (ร้อยละ ๔๔.๓) แยกเป็นช่วงอายุ ๑๕-๑๙ ปี จำนวน ๕,๘๔๐ คน (ร้อยละ ๒.๖) ช่วงอายุ ๒๐-๒๔ ปี จำนวน ๑๕,๔๒๖ คน (ร้อยละ ๖.๗) ช่วงอายุ ๒๕-๒๙ จำนวน ๑๔,๓๐๖ คน (ร้อยละ ๖.๓) ช่วงอายุ ๓๐-๓๔ จำนวน ๒๐,๑๕๗ คน (ร้อยละ ๘.๘) ช่วงอายุ ๓๕-๓๙ จำนวน ๑๘,๒๔๔ คน (ร้อยละ ๗.๙) ตามกลุ่มช่วงอายุ และส่วนใหญ่จะทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน ๑๓๓,๘๙๐ คน (ร้อยละ ๕๘.๓) คืออุตสาหกรรมการขายส่ง การขายปลีก จำนวน ๕๑,๕๘๑ คน (ร้อยละ ๒๒.๔) รองลงมาคือที่พักแรมและบริการด้านอาหารจำนวน ๒๕,๖๒๐ คน (ร้อยละ ๑๑.๒) ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน ๕๙,๓๔๐ คน (ร้อยละ ๒๕.๘) รองลงมาคือระดับประถมศึกษาจำนวน ๕๗,๕๘๓ คน (ร้อยละ ๒๕.๐) ตามลำดับ

การใช้แรงงานต่างด้าว จำนวนคนต่างด้าวถูกกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดราชบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๙,๐๕๒ คน แยกเป็นประเภทชั่วคราว (มาตรา ๙) จำนวน ๓๓๘ คน ประเภทส่งเสริมการลงทุน (มาตรา ๑๒) จำนวน ๓๙ คน ประเภทชนกลุ่มน้อย (มาตรา ๑๓) จำนวน ๖๓๒ คน ประเภทนำเข้า (MOU) จำนวน ๖,๓๙๔ คน และประเภทนำเข้า/พิสูจน์สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) จำนวน ๒๑,๖๔๙ คน ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติกรม. ๓ สัญชาติ คือเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมทั้งสิ้น ๒๑,๖๔๙ คน แยกเป็น เมียนมา จำนวน ๒๐,๗๓๑ คน ลาว ๒๘๓ คน และกัมพูชา จำนวน ๖๓๕ คน

แรงงานไทยในต่างประเทศ ปี ๒๕๖๕ (มกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๕) พบว่า มีผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ จำนวน ๑ คน และจำนวนแรงงานไทย ในจังหวัดราชบุรีที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ โดยแยกเป็นวิธีการเดินทางโดยวิธี ๑) Re-Entry จำนวน ๕๒ คน (ร้อยละ ๕๐.๔๙) วิธีที่ ๒) เดินทางด้วยตนเองจำนวน ๙ คน (ร้อยละ ๘.๗๓) และวิธีที่ ๓) นายจ้างพาไปทำงานจำนวน ๔๒ คน (ร้อยละ ๔๐.๗๘) ตามลำดับ

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดราชบุรี ๓๓๒ บาทต่อวัน ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕-ปัจจุบัน

๑.๖.๒ ข้อมูลด้านท่องเที่ยว

จังหวัดราชบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงสุขภาพ และเชิงนันทนาการ เป็นต้น อีกทั้งมีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม กล่าวคือจังหวัดราชบุรีประกอบด้วยประชาชน ๘ ชชาติพันธุ์ โดยแต่ละชาติพันธุ์ล้วนแล้วแต่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า จังหวัดราชบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

รายละเอียด	จำนวน
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (คน)	๑,๖๑๕,๙๗๗
- ชาวไทย	๑,๕๘๖,๒๐๒
- ชาวต่างประเทศ	๒๙,๗๗๕
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือน (ล้านบาท)	๑,๙๐๗.๐๘
- ชาวไทย	๑,๘๒๗.๗๙
- ชาวต่างประเทศ	๗๙.๒๙
อัตราการเข้าพักในสถานพักแรม (%)	๕๐.๖๔

ที่มา : สถิติด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครั้วเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ ๑๔ จำนวนครั้วเรือนเกษตรกรของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	จำนวนครั้วเรือนทั้งหมด	จำนวนครั้วเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครั้วเรือนเกษตรกร/ครั้วเรือนทั้งหมด
เมืองราชบุรี	๘๓,๓๕๑	๖,๔๙๔	๗.๗๙
จอมบึง	๓๑,๓๖๒	๗,๔๙๙	๒๓.๙๑
สวนผึ้ง	๑๘,๘๖๓	๒,๖๕๙	๑๔.๑๐
ดำเนินสะดวก	๓๐,๖๔๓	๖,๑๘๗	๒๐.๑๙
บ้านโป่ง	๖๓,๗๐๘	๗,๕๕๑	๑๑.๘๕
บางแพ	๑๗,๒๕๑	๑,๘๐๘	๑๐.๔๘
โพธาราม	๕๔,๑๒๑	๗,๐๔๖	๑๓.๐๒
ปากท่อ	๒๕,๑๙๔	๗,๒๖๔	๒๘.๘๓
วัดเพลง	๔,๓๑๐	๑,๐๒๙	๒๓.๘๗
บ้านคา	๙,๘๗๓	๓,๐๘๕	๓๑.๒๕
รวม	๓๓๘,๖๗๖	๕๐,๖๒๒	๑๔.๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๑๕ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ทำนา		ทำไร่		พืชผัก		ไม้ผล		ไม้ดอกไม้ประดับ		ไม้ยืนต้น		สมุนไพร		แมลงเศรษฐกิจ		รวมพื้นที่ทำการเกษตรด้านพืช	
		พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน
เมือง	๒๖๔,๓๔๕	๓๗,๙๕๑	๒,๘๐๗	๑๑,๙๖๖	๔๗๔	๒๘,๗๘	๑,๓๗๘	๖,๗๖๕	๑๔๔๑	๑๖๓	๔๐	๑๔๑๐๑	๑๕๒๕	๑๕	๐	๐	๗๓,๕๘๒	๗,๖๔๔	
บ้านโป่ง	๒๒๙,๐๙๙,๓๘	๔๖,๓๐๐	๓,๖๗๐	๔๖,๒๓๗	๓,๔๕๓	๔,๓๔๑	๑,๙๙๑	๒,๐๖๔	๒๐๖๔	๓๔๖	๑๒๕	๒,๖๒๑	๔๙๖	๑๖	๐	๐	๑๐๓,๖๕๘	๑๑,๖๒๑	
โพธาราม	๒๖๐,๓๙๔	๔๖,๔๒๖	๓,๘๘๑	๕๓,๙๑๗	๑,๘๘๓	๓,๙๘๑	๑,๒๐๖	๔,๓๔๓	๑,๕๖๐	๖๒๔	๔๔	๓,๘๑๓	๗,๘๘	๑๐	-	-	๑๑๓,๑๑๔	๙,๑๖๐	
บางแพ	๑๑๖,๐๒๒	๒๕๕๕๐๕	๑๓๐	๑๐๗,๘	๒๕	๓,๘๓,๔	๑๒๒	๔,๗๑๔,๕	๖๒๒	๒๐๔,๘	๒๘	๗,๑๐๐,๒	๕,๘๖	๐	๐	๐,๒๕	๑๕๘,๙๑๑,๘๓	๑๕๒๒	
ดำเนินสะดวก	๑๓๑,๖๒๗	๒๐	๑	๑๐	๑	๒,๘๖๕	๒,๘๓	๓,๒,๘๑๑	๓,๔๑๒	๖๓๐	๒๐	๕,๙,๖๗๐	๔,๐,๘๒	๑	๕	๑	๙๖,๑๕๓	๖,๕๒๒	
ปากท่อ	๔๗๓,๖๔๗	๕๓๐,๘๘	๓๘๘๓	๔๓๐,๘	๒,๙๓	๑๓,๘๑๑	๕,๗๘	๔,๗,๗	๗,๙๕	๑๑๘	๑๕	๖,๗,๘๗	๖,๑๗	๖	๐	๐	๗๐,๘๖๗,๗๕	๖,๔๘๐	
วัดเพลง	๒๓,๙๘๓	๔๑๖	๓๔๕	๐	๐	๗,๕๘	๒,๔๑	๖,๖๓	๓,๕๒	๐	๐	๔,๙,๘๙	๗,๖๖	๐	๐	๐	๑๐,๕๑๖,๒๕	๑,๖๔๕	
จอมบึง	๔๘๒,๕๓๓	๓๔,๘๐๗	๑,๙๘๐#####	๓,๘๘๓	๒,๕๑๐	๑,๒๒๒,๗๕	๒,๕๑๐	๔,๒๔,๗	๖,๕๒	๖๒๗	๑๙๐	๑,๘,๑๗๐	๗,๕๒	๑๑๗	๐	๐	๑๗๑,๕๙๘,๒๕	๑๐,๗๒	
สวนผึ้ง	๕๕๙,๐๙๑,๐๐	๕๓๗	๖๒	๒,๘๐๓,๕๐๐	๑,๕๖๗	๔,๘๘,๗๐๐	๑,๓๘๕	๗,๐,๗๖,๐๐	๑,๘๙๔	๙๒	๓๓	๑,๙,๙๗๘,๐๐	๑,๑๒๓	๑๐๑	-	-	๕๙,๙๓๑,๐๐	๕,๗๖๕	
บ้านคา	๖๖๐,๗๒๙	๒๙	๑๖	๙๐,๕๕๐	๒,๘๒๙	๔,๔๖๘	๘๖๐	๓,๒๑๙	๕,๙๐	๘	๒	๑,๕,๓๔๐	๘,๔๐	๐	๐	๐	๑๑๓,๖๒๔	๕,๑๓๗	
รวม	๓,๒๐๑,๒๙๑	๒๒๔,๘๔๙	๑๖,๗๘๕	๓๕๕,๙๗๔	๑๔,๓๖๖	๓๘,๑๖๖	๑๐,๓๓๙	๗,๒,๔๒๐	๑,๒,๙๕๒	๒,๘๑๓	๔๙๗	๑๕,๒,๒๓๙	๑๑,๕๔๖	๒๘๕	๓	๕	๘๒๘,๙๐๕	๖๕,๕๘๓	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๖ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๔

ปี	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ป่า (ไร่)	เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร (ไร่)						เนื้อที่นอกการเกษตร (ไร่)
			นาข้าว	พืชไร่	ไม้ผลและไม้ยืนต้น	สวนผักและไม้ดอก	เกษตรอื่น ๆ	รวม	
ปี ๒๕๕๔	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๙๗,๓๖๗	๓๘๘,๑๒๑	๔๘๕,๔๒๘	๑๐๖,๔๕๐	๖๑,๓๑๖	๒๐๔,๐๘๑	๑,๒๔๕,๓๙๖	๙๐๕,๐๒๖
ปี ๒๕๕๕	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๙๗,๓๖๗	๓๘๗,๓๘๐	๔๘๕,๘๖๐	๑๐๖,๙๐๙	๖๑,๗๐๕	๒๐๘,๙๔๘	๑,๒๕๐,๘๐๒	๘๙๙,๖๒๐
ปี ๒๕๕๖	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๑๑๑,๕๖๖	๓๘๗,๕๔๙	๔๘๖,๐๕๘	๑๐๖,๘๒๕	๖๑,๔๗๙	๒๐๒,๒๑๒	๑,๒๔๔,๑๒๓	๘๙๒,๑๐๐
ปี ๒๕๕๗	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๘๑,๓๘๘	๓๘๗,๒๗๙	๔๘๕,๗๙๐	๑๐๗,๐๑๖	๖๑,๕๖๒	๒๐๓,๘๗๕	๑,๒๔๕,๕๒๒	๙๒๐,๘๗๙
ปี ๒๕๕๘	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๗๓,๓๒๙	๓๘๗,๐๒๒	๔๘๗,๙๗๗	๑๐๗,๐๘๙	๖๑,๔๙๑	๒๐๓,๗๓๖	๑,๒๔๗,๒๘๕	๙๒๗,๑๗๕
ปี ๒๕๕๙	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๖๓,๒๙๑	๓๘๖,๗๒๒	๔๘๗,๔๔๘	๑๐๗,๐๕๑	๖๒,๐๕๗	๒๐๔,๖๙๒	๑,๒๔๗,๙๗๐	๙๓๖,๕๒๘
ปี ๒๕๖๐	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๖๖,๙๙๐	๓๘๗,๐๕๑	๔๘๗,๗๓๓	๑๐๖,๙๓๐	๖๒,๐๑๐	๒๐๔,๕๕๑	๑,๒๔๘,๒๗๕	๙๓๖,๕๒๔
ปี ๒๕๖๑	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๖๘,๑๓๙	๓๘๖,๘๐๐	๔๘๗,๗๖๖	๑๐๖,๘๙๕	๖๒,๐๐๑	๒๐๔,๕๐๙	๑,๒๔๗,๙๕๑	๙๓๑,๖๙๙
ปี ๒๕๖๒	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๖๙,๑๙๘	๓๘๖,๕๗๑	๔๘๘,๑๗๒	๑๐๖,๘๙๔	๖๒,๐๑๖	๒๐๔,๕๑๒	๑,๒๔๘,๑๖๕	๙๓๐,๔๒๖
ปี ๒๕๖๓	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๖๗,๖๓๑	๓๘๖,๗๕๑	๔๘๗,๘๐๐	๑๐๗,๐๔๐	๖๒,๑๐๒	๑๘๔,๓๓๙	๑,๒๒๘,๐๓๓	๙๕๒,๑๒๕
ปี ๒๕๖๔	๓,๒๔๗,๗๘๙	๑,๐๖๗,๐๑๘	๓๘๓,๑๕๑	๔๘๑,๑๘๓	๑๐๓,๐๕๗	๖๒,๕๘๙	๒๔๖,๕๘๒	๑,๒๕๖,๕๖๒	๙๒๔,๒๐๙

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ (ณ มีนาคม ๒๕๖๖) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ ๑๗ การถือครองที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๔

ปี	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร				
	เนื้อที่ของตนเอง (ไร่)	เนื้อที่ของคนอื่น (ไร่)			รวมเนื้อที่ใช้ประโยชน์ (ไร่)
		เช่าผู้อื่น	รับจ้าง/รับขายฝาก/ได้ทำฟรี	รวม	
๒๕๕๓	๔๙๔,๗๙๒	๘๐๔,๙๒๕	๒๐๔,๐๕๙	๑,๐๐๘,๘๘๔	๑,๕๐๓,๗๗๕
๒๕๕๔	๔๙๖,๔๔๔	๘๐๒,๑๕๑	๒๐๓,๐๘๗	๑,๐๐๕,๒๓๘	๑,๕๐๑,๖๘๒
๒๕๕๕	๔๑๓,๗๓๖	๖๖๗,๙๑๖	๑๖๙,๑๕๐	๘๓๗,๐๖๖	๑,๒๕๐,๘๐๒
๒๕๕๖	๔๑๑,๘๘๘	๖๖๔,๐๘๖	๑๖๘,๑๙๙	๘๓๒,๒๘๕	๑,๒๔๔,๑๒๓
๒๕๕๗	๔๑๒,๔๓๓	๖๖๔,๗๑๒	๑๖๘,๓๗๗	๘๓๓,๐๘๙	๑,๒๔๕,๕๒๒
๒๕๕๘	๔๑๓,๓๐๐	๖๖๕,๒๗๒	๑๖๘,๗๑๓	๘๓๗,๒๘๕	๑,๒๔๗,๒๘๕
๒๕๕๙	๔๑๓,๗๔๔	๖๖๕,๓๒๓	๑๖๘,๙๐๒	๘๓๘,๒๒๖	๑,๒๔๗,๙๗๐
๒๕๖๐	๔๑๔,๑๗๔	๖๖๕,๑๑๓	๑๖๘,๙๘๙	๘๓๘,๑๐๑	๑,๒๔๘,๒๗๕
๒๕๖๑	๔๑๔,๐๔๐	๖๖๔,๖๒๒	๑๖๙,๒๘๙	๘๓๗,๙๑๑	๑,๒๔๗,๙๕๑
๒๕๖๒	๔๑๔,๖๐๗	๖๖๔,๒๔๙	๑๖๙,๓๐๙	๘๓๗,๕๕๘	๑,๒๔๘,๑๖๕
๒๕๖๓	๔๐๘,๐๖๐	๖๕๓,๒๘๐	๑๖๖,๖๙๓	๘๒๗,๙๓๓	๑,๒๒๘,๐๓๓
๒๕๖๔	๔๑๗,๗๖๕	๖๖๘,๑๙๔	๑๗๐,๖๐๓	๘๕๖,๕๖๒	๑,๒๕๖,๕๖๒

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ (ณ มีนาคม ๒๕๖๖) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ ๑๘ พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ที่ดินเอกชน)

การได้มา	อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	เช่า			เช่าซื้อ			รอนอนกรรมสิทธิ์			โอนกรรมสิทธิ์			โครงสร้าง สาธารณูปโภค			แปลงว่าง		
				ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ (กองทุนการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม)	จอมบึง	จอมบึง	๔๗๐	๐	๐	๐	๓	๓	๒๘	๓	๓	๒๙	๓๗	๓๗	๓๘๑	๑	๒	๙	๑	๑	๑๒
		เบิกไพร	๒๒	๐	๐	๐	๑	๑	๑๑	๐	๐	๐	๑	๑	๑๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐
		รางบัว	๑,๐๓๑	๑	๑	๑๒	๙	๙	๘๙	๖	๖	๕๙	๘๕	๘๕	๘๗๐	๑	๓	๔	๑	๑	๔
รวมอำเภอ	๑	๓	๑,๕๒๑	๑	๑	๑๒	๑๓	๑๓	๑๒๘	๙	๙	๘๘	๑๒๓	๑๒๓	๑,๒๖๗	๒	๕	๑๓	๒	๒	๑๖

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๑๙ พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ที่ดินรัฐ)

ที่	อำเภอ	ตำบล	ประกาศ เขตฯ	พื้นที่ ดำเนินการ	กันเป็นพื้นที่ อื่น ๆ รวม	มอ.ป.ก. ๔-๐๑		
						ราย	แปลง	ไร่
๑	จอมบึง	แก้มอัน	๔๓,๗๗๗	๓๗,๓๔๔.๔๙	๖,๔๓๒.๕๑	๒,๒๖๓	๒,๗๕๖	๓๔,๔๓๔
		จอมบึง	๖,๐๖๘	๒,๒๕๒.๕๔	๓,๘๑๕.๔๖	๑๙๒	๒๒๔	๑,๗๔๖
		ด่านทับตะโก	๓๔,๑๒๙	๒๑,๕๔๖.๓๘	๑๒,๕๘๒.๖๒	๑,๕๒๙	๑,๘๔๒	๑๘,๘๓๕
		เบิกไพร	๓๘,๒๕๑	๑๔,๙๕๘.๙๕	๒๓,๒๙๒.๐๕	๗๙๒	๙๗๓	๙,๒๕๐
		ปากช่อง	๕,๗๓๒	๑,๙๘๕.๐๓	๖,๑๙๗.๒๖	๒๘	๒๘	๑๗๘
		รางบัว	๔๙,๓๑๗	๓๒,๔๗๘.๒๖	๑๖,๘๓๘.๗๔	๙๐๖	๑,๐๔๓	๒๑,๗๑๑
	๖ ตำบล		๑๗๙,๗๒๖	๑๑๐,๕๖๖	๖๙,๑๖๑	๕,๗๑๐	๖,๘๖๖	๘๖,๑๕๔
๒	บ้านคา	บ้านคา	๒๔,๑๗๗	๒๐,๒๒๗.๘๔	๓,๙๔๙.๑๖	๗๕๓	๙๓๕	๑๐,๗๐๑
		บ้านบึง	๕๒,๐๖๕	๔๖,๒๒๖.๔๗	๕,๘๓๘.๕๓	๑,๙๒๓	๒,๕๔๑	๒๖,๖๙๙
		หนองพันจันทร์	๒๕,๖๔๕	๒๒,๘๗๔.๕๖	๒,๗๗๐.๔๔	๙๗๔	๑,๒๐๑	๑๓,๐๘๒
	๓ ตำบล		๑๐๑,๘๘๗	๘๙,๓๒๙	๑๒,๕๕๘	๓,๖๕๐	๔,๖๗๗	๕๐,๔๘๒
๓	ปากท่อ	ทุ่งหลวง	๗,๖๓๑	๗,๐๖๑.๒๒	๕๖๙.๗๘	๓๙๘	๔๘๑	๖,๒๒๖
		ยางหัก	๔๙,๗๘๒	๓๗,๗๒๙.๘๘	๑๒,๐๕๒.๑๒	๒,๔๑๙	๓,๐๐๘	๓๘,๒๐๙
		ห้วยยางโทน	๙,๙๔๐	๙,๐๕๓.๓๙	๘๘๖.๖๑	๒๘๕	๓๓๖	๕,๔๕๔
		อ่างหิน	๑,๘๒๒	๑,๘๒๒	๐	๒๑	๒๔	๓๒๔
	๔ ตำบล		๖๙,๑๗๕	๕๕,๖๖๖	๑๓,๕๐๙	๓,๑๒๓	๓,๘๔๙	๕๐,๒๒๓
๔	สวนผึ้ง	ตะนาวศรี	๔๘,๓๑๔.๐๓	๔๘,๓๑๔.๐๓	๐	๑๗๓	๒๒๖	๑,๗๒๖
		ท่าเคย	๗,๐๘๓	๕,๙๕๘.๙๑	๑,๑๒๔.๐๙	๓๓๒	๓๘๑	๕,๑๔๕
		ป่าหวาย	๑๓,๖๐๕	๙,๖๙๑.๘๒	๓,๙๑๓.๑๘	๒๒๒	๒๗๑	๓,๔๙๐
	๓ ตำบล		๖๙,๐๐๒.๐๓	๖๓,๙๖๔.๗๖	๕,๐๓๗.๒๗	๗๒๗.๐๐	๘๗๘.๐๐	๑๐,๓๖๑.๐๐
รวม ๑๖ ตำบล			๔๑๙,๗๙๐.๓๒	๓๑๙,๕๒๕.๔๑	๑๐๐,๒๖๔.๙๑	๑๓,๒๑๐.๐๐	๑๖,๒๗๐.๐๐	๑๙๗,๒๑๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

ระบบชลประทานของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยโครงการส่งน้ำจากเขื่อนหลัก และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญเพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภคของจังหวัดราชบุรี โดยโครงการชลประทาน ประกอบด้วย ๘ โครงการ และดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำ ดังนี้

๑) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอจอมบึง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๓๔๗,๕๐๔ ไร่

๒) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๖,๐๗๗ ไร่

๓) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๒,๖๓๘ ไร่

๔) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอบางแพ และอำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๘,๓๖๘ ไร่

๕) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย ขอบเขตพื้นที่อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗๕,๕๖๓ ไร่

๖) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา ขอบเขตพื้นที่อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๖,๙๘๕ ไร่

๗) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ขอบเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗,๐๕๓ ไร่

๘) โครงการชลประทานราชบุรี ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านคา อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๒๒,๔๑๕ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง พื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแห้งแล้ง และขาดน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภคในฤดูแล้ง โดยมีโครงการชลประทานดูแลอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑) อ่างเก็บน้ำห้วยสำนักไม้เต็ง อำเภอเมืองราชบุรี เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดราชบุรี ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔๕.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๑๔,๔๔๖ ไร่

๒) อ่างเก็บน้ำซำหวาย อำเภอสวนผึ้ง ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒.๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑,๑๑๗ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค)

๓) อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเคย อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒๓.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๒,๖๙๙ ไร่

๔) อ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๕,๒๗๐ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีจำนวน ๖๐ แห่ง

๑) อ่างเก็บน้ำโครงการพระราชดำริ (พรด.) ๑๙ แห่ง (อำเภอบ้านคา ๕ แห่ง อำเภอจอมบึง ๓ แห่ง อำเภอปากท่อ ๘ แห่ง อำเภอสวนผึ้ง ๓ แห่ง)

๒) อ่างเก็บน้ำโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ๕ แห่ง (อำเภอสวนผึ้ง)

๓) อ่างเก็บน้ำที่ถ่ายโอนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ๓๖ แห่ง (อำเภอปากท่อ ๙ แห่ง อำเภอสวนผึ้ง ๘ แห่ง อำเภอจอมบึง ๗ แห่ง อำเภอบ้านคา ๑๒ แห่ง)

ตารางที่ ๒๐ พื้นที่เกษตรกรรม ในเขตชลประทาน

ที่	อำเภอ	พื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน (ไร่)			
		ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
๑	เมือง	๑๔๗,๓๔๕	๑๕๐,๕๔๔	๑๔๗,๓๔๕	๑๓๙,๐๗๓
๒	โพธาราม	๑๔๙,๓๒๖	๑๕๒,๕๖๘	๑๔๙,๓๒๖	๑๔๐,๙๔๓
๓	บางแพ	๖๒,๓๐๑	๖๓,๖๕๔	๖๒,๓๐๑	๕๘,๘๐๓
๔	บ้านโป่ง	๑๔๐,๙๔๓	๑๔๔,๐๐๓	๑๔๐,๙๔๓	๑๓๓,๐๓๐
๕	ดำเนินสะดวก	๗๙,๔๑๑	๘๑,๑๓๕	๗๙,๔๑๑	๗๔,๙๕๓
๖	วัดเพลง	๑๗,๑๗๘	๑๗,๕๕๑	๑๗,๑๗๘	๑๖,๒๑๔
๗	ปากท่อ	๕๓,๔๔๕	๕๔,๖๐๕	๕๓,๔๔๕	๕๐,๔๔๕
๘	จอมบึง	๖,๓๔๐	๖,๔๗๘	๖,๓๔๐	๕,๙๘๔
๙	สวนผึ้ง	-	-	-	-
๑๐	บ้านคา	๖,๕๔๘	๖,๖๙๑	๖,๕๔๘	๖,๑๘๐
รวม		๖๖๒,๘๓๗	๖๗๗,๒๒๙	๖๖๒,๘๓๗	๖๒๕,๖๒๕

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี ณ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒๑ โครงการชลประทาน ๘ โครงการ ดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำในจังหวัดราชบุรี

โครงการ ส่งน้ำและ บำรุงรักษา	พื้นที่รับ ประโยชน์ ทั้งจังหวัด (ไร่)	จำนวนพื้นที่รับประโยชน์ในความรับผิดชอบรายอำเภอ (ไร่)									
		จอมบึง	ดำเนินฯ	บางแพ	บ้านคา	บ้านโป่ง	ปากท่อ	โพธาราม	เมือง	วัดเพลง	สวนผึ้ง
ท่ามะกา	๓๔๗,๕๐๔	๗,๗๐๙				๑๐๙,๗๓๑		๑๑๗,๗๔๑	๑๑๒,๓๒๓		
นครปฐม	๑๖,๐๗๗					๑๖,๐๗๗					
กำแพงแสน	๑๒,๖๓๘					๑๒,๖๓๘					
นครชุม	๑๐๘,๓๖๘		๒๐,๖๗๔	๔๗,๙๘๘		๓๒,๙๔๔		๖,๗๖๒			
ราชบุรีฝั่งซ้าย	๑๗๕,๕๖๓		๕๘,๙๐๙	๒๗,๘๒๖		๑๒๓		๕๗,๒๑๒	๓๑,๔๙๓		
ราชบุรีฝั่งขวา	๑๐๖,๙๘๕						๕๔,๙๒๖		๓๑,๑๕๔	๒๐,๙๐๕	
ดำเนินสะดวก	๑๗,๐๕๓		๑๗,๐๕๓								
ราชบุรี	๒๒,๔๑๕				๗,๙๖๙		๑๐,๑๑๒		๔,๓๓๔		
รวม	๘๖๐,๖๐๓	๗,๗๐๙	๙๖,๖๓๖	๗๕,๘๑๔	๗,๙๖๙	๑๗๑,๕๑๓	๖๕,๐๓๘	๑๘๑,๗๑๕	๑๗๙,๓๐๔	๒๐,๙๐๕	

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๒๒ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น อ่างเก็บน้ำ สถานีสูบน้ำ บ่อบาดาล ขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว)

อำเภอ	* อ่างเก็บน้ำ ขนาดกลาง (แห่ง)	* อ่างเก็บน้ำ ขนาดเล็ก (แห่ง)	* ฝาย (แห่ง)	* สถานีสูบน้ำ (แห่ง)	** บ่อบาดาล		*** ขุดสระน้ำ ในไร่นา นอกเขต ชลประทาน บ่อจั่ว (แห่ง)
					บ่ออุปโภค- บริโภค (บ่อ)	บ่อเกษตร (บ่อ)	
จอมบึง	๐	๑๐	๑	๑	๔๔๔	๙๑	๖๒๓
ดำเนินสะดวก	๐	๐	๐	๐	๑๗๗	๐	๐
บางแพ	๐	๐	๐	๐	๑๖๔	๑๐	๐
บ้านคา	๒	๑๗	๔	๓	๖	๑	๓๖๓
โพธาราม	๐	๐	๑	๓	๔๗๑	๒๔	๓๘
วัดเพลง	๐	๐	๐	๐	๘	๑	๐
เมือง	๑	๐	๐	๑๔	๒๒๑	๒๑	๕๐
ปากท่อ	๐	๑๗	๒	๑	๒๙๓	๓๙	๗๖๕
สวนผึ้ง	๑	๑๖	๗	๑	๑๐๕	๐	๑๔๑
บ้านโป่ง	๐	๐	๐	๑	๖๕๓	๐	๔๗
รวม	๔	๖๐	๑๕	๒๔	๒,๕๔๒	๑๘๗	๒,๐๒๗

ที่มา : * โครงการชลประทานราชบุรี / ** สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) / *** สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี (ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒๓ บ่อน้ำบาดาลในจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖)

อำเภอ	จำนวน (บ่อ)		
	บ่ออุปโภค - บริโภค	บ่อเกษตร (ระดับตื้น)	รวม
เมืองราชบุรี	๑๔๓	๑๗	๑๖๐
โพธาราม	๒๔๑	๑๔	๒๕๕
บางแพ	๑๑๑	๖	๑๑๗
บ้านโป่ง	๒๕๒	๑	๒๕๓
ดำเนินสะดวก	๗๗	-	๗๗
วัดเพลง	๕	-	๕
ปากท่อ	๑๓๙	๒๙	๑๖๘
จอมบึง	๒๗๐	๑๑๓	๓๘๓
สวนผึ้ง	๓๙	-	๓๙
บ้านคา	๕๖	-	๕๖
รวม	๑,๓๓๓	๑๘๐	๑,๕๑๓

ที่มา : เว็บไซต์ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/>

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดราชบุรี ปีการผลิต ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒๔ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๕

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าวนาปี	๑๕,๖๔๙	๒๓๓,๘๔๘	๒๓๒,๖๖๖	๑๕๙,๖๗๐	๖๘๖	๗.๒๖
ข้าวนาปรัง	๘,๑๘๘	๑๕๙,๓๖๕	๑๕๙,๑๘๙	๑๑๓,๙๓๓	๗๑๖	๗.๓๗
สับปะรดปัตตาเวีย	๓,๑๙๐	๑๐๓,๘๐๙	๓๙,๑๐๕	๑๒๒,๔๕๕	๓,๑๓๑	๕.๖๖
มะพร้าวน้ำหอม	๔,๓๔๓	๘๙,๐๕๑	๖๕,๘๘๖	๕๒๕,๕๘๖,๐๙๕	๖,๗๕๐	๙.๙๒
อ้อยโรงงาน	๖,๑๙๓	๑๗๖,๙๗๔	๑๗๒,๙๐๕	๑,๗๓๕,๙๗๒	๑๐,๐๔๐	๘.๔๘
มะม่วง	๓,๗๗๙	๑๔,๔๑๖	๑๑,๑๐๖	๑๑,๙๗๓	๑,๐๗๘	๑๔.๗๘
มันสำปะหลังโรงงาน	๒,๗๖๓	๘๘,๕๘๐	๘๘,๒๙๔	๓๐๓,๘๘๑	๓,๔๔๒	๓.๒๗
ยางพารา	๑,๓๒๘	๔๕,๖๔๒	๔๒,๒๗๐	๖,๘๐๔	๑๖๑	๒๑.๙๕
ปาล์มน้ำมัน	๗๖๒	๑๑,๖๗๖	๑๑,๔๕๗	๑๕,๙๒๑	๑,๓๙๐	๗.๔๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลการเกษตรด้านพืช ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ราชบุรี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ข้าวนาปี	๒๓๓,๘๔๘	๒๔๐,๕๖๗	๒๓๑,๑๐๐	๒๓๓,๕๐๕	๒๓๕,๑๐๕	๒๒๙,๙๖๔	๑๖๒,๓๖๘	๑๖๔,๔๔๕	๑๕๗,๙๙๑	๖๘๔	๖๘๘	๖๘๗
ข้าวนาปรัง	๑๗๔,๕๔๐	๑๕๕,๗๔๐	๑๕๕,๒๐๐	๑๗๔,๓๕๙	๑๗๕,๕๙๗	๑๕๕,๐๔๒	๑๒๕,๓๑๑	๕๓,๕๕๘	๑๑๓,๗๗๐	๗๑๙	๗๐๘	๗๒๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑,๘๓๑	๑,๘๕๖	๑,๑๗๗	๑,๗๗๗	๑,๘๔๖	๑,๑๖๕	๙๗๒	๙๙๓	๖๔๓	๕๔๗	๕๓๘	๕๕๒
มันสำปะหลังโรงงาน	๘๘,๑๓๒	๘๗,๐๒๒	๙๐,๓๒๕	๘๘,๔๖๐	๘๖,๘๓๒	๙๐,๑๔๔	๒๗๕,๘๐๔	๒๙๓,๒๕๔	๓๑๒,๒๕๙	๓,๓๐๕	๓,๓๗๗	๓,๔๖๔
ปาล์มน้ำมัน	๑๑,๕๘๐	๑๑,๔๘๘	๑๑,๖๒๙	๑๐๗,๐๖๑	๑๑,๓๐๙	๑๑,๔๑๙	๑๓,๔๕๔	๑๓,๘๙๙	๑๖,๗๕๒	๑,๒๕๗	๑,๒๒๙	๑,๔๖๗
มะพร้าว	๙,๙๑๘	๑๐,๐๙๒	๑๐,๐๙๕	๙,๘๔๒	๙,๘๔๓	๙,๗๓๒	๗,๒๘๑	๗,๕๗๙	๗,๕๓๓	๗๔๐	๗๗๐	๗๗๓
สับปะรดโรงงาน	๓๘,๓๗๗	๔๐,๓๗๘	๓๙,๖๖๒	๓๘,๑๙๗	๔๐,๑๐๗	๓๙,๓๗๙	๑๑๓,๙๗๙	๑๒๓,๐๐๘	๑๒๓,๘๕๒	๒,๙๘๘	๓,๐๖๗	๓,๑๔๕
เงาะ	๑,๕๒๖	๙๗๗	๓,๘๓๒	๖๓๐	๖๔๒	๑,๑๒๖	๒๒๕	๒๖๘	๗๖๑	๓๕๗	๔๑๗	๖๗๖
ลิ้นจี่	๓๗๒	๑๕๙	๑๔๐	๓๔๕	๑๒๙	๑๒๕	๒๙	๑๒	๓	๙๒	๙๓	๒๔
กาแฟ	๓๙๕	๔๔๓	๑,๒๗๘	๒๘๖	๓๒๑	๓๘๑	๕	๖	๑๑	๑๗	๑๙	๒๙
ยางพารา	๔๗,๖๓๕	๔๗,๒๒๕	๔๖,๐๗๒	๓๙,๗๕๙	๓๙,๕๖๔	๔๐,๐๕๓	๕,๘๘๔	๖,๐๑๔	๖,๕๖๙	๑๔๘	๑๕๒	๑๖๔

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ (เผยแพร่ มีนาคม ๒๕๖๖) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ข้อมูลหม่อนไหมในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ (ที่มา : ศูนย์หม่อนไหม

เฉลิมพระเกียรติฯ กาญจนบุรี)

ตารางที่ ๒๖ ไหมหัตถกรรม

จังหวัด ราชบุรี/ อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)			พื้นที่ปลูก (ไร่)			จำนวนผลผลิตเส้นไหม (กิโลกรัม)			รายได้ (บาท)		
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
สวนผึ้ง	๒๕	๒๘	๒๘	๑๔๙	๑๕๓	๑๕๓	๔๕๐	๖๓๓	๓๘๐	๔๕๐,๐๐๐	๖๓๓,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐
บ้านโป่ง	๑	๑	๑	๑๕	๑๕	๑๕	๑๒๑	๑๕๙	๘๗	๑๓๙,๑๕๐	๑๘๒,๘๕๐	๑๐๐,๐๕๐
ปากท่อ	๓	๕	๕	๙	๑๑	๑๑	๑๘๐	๒๘๖	๒๘๒	๒๐๗,๐๐๐	๓๒๘,๙๐๐	๓๒๔,๓๐๐
รวม	๒๙	๓๔	๓๔	๑๗๓	๑๗๙	๑๗๙	๗๕๑	๑,๐๗๘	๗๔๙	๗๙๖,๑๕๐	๑,๑๔๔,๗๕๐	๘๐๔,๓๕๐

หมายเหตุ : เส้นไหมดิบราคาระหว่าง ๘๐๐ - ๑,๕๐๐ บาทต่อกิโลกรัม / ตามมาตรฐานเส้นไหม

ตารางที่ ๒๗ ผลิตรังไหมเพื่อการอื่น

บริษัท สิ่งทอชาติน จำกัด

ประเภท	จำนวนผลผลิต (กิโลกรัม)			รายได้ (บาท)			หมายเหตุ
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	
รังไหม	๔,๐๒๕.๐๐	๔,๒๘๔.๐๐	๔,๑๙๓.๐๐	รังไหมแบ่งขายเป็น ดักแด้และเปลือกรัง			รังไหมแบ่งขายเป็น ดักแด้และเปลือกรัง
ดักแด้	๓,๐๑๙.๐๐	๓,๒๑๓.๐๐	๓,๑๔๔.๐๐	๔๕๒,๘๕๐.๐๐	๔๘๑,๙๕๐.๐๐	๔๗๑,๖๐๐.๐๐	
เปลือกรัง	๖๔๔.๐๐	๖๘๕.๔๔	๖๗๐.๘๘	๖๔๔,๐๐๐.๐๐	๖๘๕,๔๔๐.๐๐	๖๗๐,๘๘๐.๐๐	
รวม	๗,๖๘๘.๐๐	๘,๑๘๒.๔๔	๘,๐๐๗.๘๘	๑,๐๙๖,๘๕๐.๐๐	๑,๑๖๗,๓๙๐.๐๐	๑,๑๔๒,๔๘๐.๐๐	

หมายเหตุ : ดักแด้ราคา ๑๕๐ บาทต่อกิโลกรัม, เปลือกรังราคา ๑,๐๐๐ บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ ๒๘ ไหมอุตสาหกรรม

จังหวัด ราชบุรี/ อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)			พื้นที่ปลูก (ไร่)			จำนวนผลผลิตรังไหม (กิโลกรัม)			รายได้ (บาท)		
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
เมืองราชบุรี	๑	๑	๑	๔	๔	๔	๖๘๕	๗๐๖	๖๐๒	๑๓๗,๐๐๐	๑๔๑,๒๐๐	๑๒๐,๔๐๐
จอมบึง	๙	๙	๙	๖๗	๖๗	๖๗	๕,๗๐๒	๖,๐๘๘	๔,๑๓๐	๑,๑๔๐,๔๐๐	๑,๒๑๗,๖๐๐	๘๒๖,๐๐๐
โพธาราม	๓	๓	๓	๑๙	๑๙	๑๙	๑,๗๐๒	๑,๘๘๗	๙๙๒	๓๔๐,๔๐๐	๓๗๗,๔๐๐	๑๙๘,๔๐๐
รวม	๑๓	๑๓	๑๓	๙๐	๙๐	๙๐	๘,๐๘๙	๘,๖๘๑	๕,๗๒๔	๑,๖๑๗,๘๐๐	๑,๗๓๖,๒๐๐	๑,๑๔๔,๘๐๐

หมายเหตุ : รังไหมสดราคาระหว่าง ๑๘๐ - ๒๒๐ บาทต่อกิโลกรัม / ตามมาตรฐานรังไหม

ตารางที่ ๒๙ ทอผ้า

จังหวัดราชบุรี/ อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)			จำนวนผลผลิตผ้าไหม (เมตร)			รายได้ (บาท)		
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
สวนผึ้ง	๒๐	๒๓	๒๓	๘๓.๖๑	๙๑.๘๙	๙๓.๗๘	๑๒๕,๔๑๕	๑๓๗,๘๓๕	๑๔๐,๖๗๐
จอมบึง	๑๘	๑๘	๓๒	๑๙๔.๗๒	๑๙๖.๔๔	๑๗๓.๒๙	๓,๒๔๕,๒๐๔	๓,๒๗๓,๘๖๙	๒,๘๘๘,๐๕๑
รวม	๓๘	๔๑	๕๕	๒๗๘.๓๓	๒๘๘.๓๓	๒๖๗.๐๗	๓,๓๗๐,๖๑๙	๓,๔๑๑,๗๐๔	๓,๐๒๘,๗๒๑

หมายเหตุ : ผ้าไหมสดราคาระหว่าง ๗,๕๐๐ - ๓๗,๐๐๐ บาทต่อเมตร / ตามประเภทผ้าไหม

อำเภอสวนผึ้ง มี ๒ กลุ่ม, อำเภอจอมบึง มี ๒ กลุ่ม

ตารางที่ ๓๐ หม่อนผลสด/แปรรูปผลิตภัณฑ์

จังหวัด ราชบุรี/ อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)			พื้นที่ปลูก (ไร่)			จำนวนผลผลิตผ้าไหม (เมตร)			รายได้ (บาท)		
	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
สวนผึ้ง	๙	๑๔	๓๓	๙	๑๔	๓๓	๑,๐๘๐	๑,๖๘๐	๓,๙๖๐	๕๔,๐๐๐	๘๔,๐๐๐	๑๙๘,๐๐๐
จอมบึง	๑๒	๑๓	๑๓	๑๓	๑๕	๑๕	๑,๕๖๐	๑,๘๐๐	๑,๘๐๐	๗๘,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
รวม	๒๑	๒๗	๔๖	๒๒	๒๙	๔๘	๒,๖๔๐	๓,๔๘๐	๕,๗๖๐	๑๓๒,๐๐๐	๑๗๔,๐๐๐	๒๘๘,๐๐๐

หมายเหตุ : หม่อนผลสดแช่แข็งราคา ๕๐ บาทต่อกิโลกรัม และผลิตภัณฑ์แปรรูป

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕

สุกร คือสินค้าปศุสัตว์ที่มีการผลิตและมูลค่าจากการผลิตสูงสุด จากสัตว์ ๘ ชนิด โดยในปี ๒๕๖๕ มีปริมาณสุกรรวม ๑.๕๕ ล้านตัว ลดลงจาก ๒.๑๔ ล้านตัว ของปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๒๗.๕๒ เนื่องจากแม่พันธุ์สุกรได้รับความเสียหายจากการระบาดของโรค ASF และเกษตรกรรายย่อยชะลอการเลี้ยงเพื่อลดความเสี่ยงส่งผลให้ปริมาณการผลิตสุกรในภาพรวมลดลง

ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี ๒๕๖๕ เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๙๘.๔๗ บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ ๗๗.๓๑ บาท ของปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๒๑.๔๙ เนื่องจากจำนวนแม่พันธุ์ที่ลดลงจากปัญหาโรคระบาดในสุกร ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากภาวะวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ปรับตัวสูงขึ้นมาก ในขณะที่ความต้องการบริโภคยังคงทรงตัว

ตารางที่ ๓๑ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๕

ปี ๒๕๖๕				
ชนิดของสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนรวมสัตว์ (ตัว)	มูลค่าการผลิตสัตว์ (ล้านบาท)	พื้นที่การเลี้ยง สัตว์ (ไร่)
โคเนื้อ	๘,๙๔๖	๑๑๑,๐๗๐	๘๙๙.๖๘	N/A
โคนม	๒,๑๗๖	๔๗,๓๒๒	๘๖๘.๕๓	N/A
กระบือ	๙๔	๙๓๗	N/A	N/A
สุกร	๖๙๗	๑,๕๔๘,๗๘๕	๒๙,๓๙๑.๔๗	N/A
ไก่	๑๖,๖๐๓	๑๓,๓๗๙,๕๐๗	๗,๓๕๐.๗๔	N/A
เป็ด	๑,๑๒๖	๔๙๘,๖๙๕	๓๙๙.๐๕	N/A
แพะ	๗๕๕	๒๑,๘๒๐	๙๐.๖๖	N/A
แกะ	๕๘	๑,๒๙๑	๙.๖๕	N/A

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๓๒ ข้อมูลสถิติด้านปศุสัตว์ที่สำคัญ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

ชนิด ปศุ สัตว์	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕	
	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)
สุกร	๘๗๓	๘๘๗	๘๗๓	๑,๗๖๖,๑๒๔	๑,๔๑๗	๒,๑๕๕,๐๓๗	๗๓๐	๑,๕๙๔,๕๑๕	๖๙๗	๑,๕๔๘,๗๘๕
โคนม	๑,๕๘๖	๑,๕๕๑	๑,๕๘๖	๓๔,๓๖๗	๒,๒๘๑	๔๖,๕๗๔	๒,๑๗๓	๔๕,๔๒๘	๒,๑๗๖	๔๗,๓๒๒
โคเนื้อ	๗,๘๐๗	๗,๗๘๓	๗,๘๐๗	๘๙,๕๕๗	๘,๙๘๒	๑๐๒,๑๑๒	๙,๐๘๘	๑๑๐,๔๓๘	๘,๙๔๖	๑๑๑,๐๗๐
ไก่	๑๗,๖๓๙	๑๗,๑๒๓	๑๗,๖๓๙	๙,๓๗๓,๑๘๘	๑๘,๖๐๔	๑๒,๖๖๕,๕๖๑	๑๗,๘๗๒	๑๒,๐๐๗,๒๕๘	๑๗,๔๐๗	๑๒,๙๙๔,๓๖๖
เป็ด	๑,๕๕๗	๑,๕๔๗	๑,๕๕๗	๓๐๖,๔๘๕	๑,๑๔๗	๖๗๘,๕๕๒	๑,๒๔๘	๖๒๑,๕๕๕	๑,๒๐๕	๔๙๐,๘๕๙
แพะ	๘๒๘	๘๒๒	๘๒๘	๑๗,๕๙๔	๗๘๓	๒๒,๐๑๕	๗๘๗	๒๒,๒๑๖	๗๕๕	๒๑,๘๒๐
แกะ	๒๐	๒๒	๒๐	๗๔๘	๔๗	๑,๔๓๘	๕๗	๑,๓๔๑	๕๘	๑,๒๙๑
กระบือ	๕๕	๖๑	๕๕	๓๘๖	๘๙	๘๑๖	๑๐๔	๑,๐๕๒	๙๔	๙๓๗

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๓๓ ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

	โคเนื้อ		โคนม		กระบือ		สุกร		ไก่		เป็ด		แพะ		แกะ		นกกระทา		สัตว์เลี้ยงอื่นๆ			
	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	จำนวน (กิโลกรัม)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
เมืองราชบุรี	๙,๖๘๖	๘๔๓	๓๑๘	๙	๑๐	๔	๑๕๘,๗๒๙	๕๔	๑,๑๐๘,๖๔๔	๑,๓๕๓	๒๐,๐๗๕	๓๑	๒,๔๒๑	๒๔	๑๕	๑	-	-	๓๓๑	๑๕	๑๕	๑๕
จอมบึง	๑๖,๗๐๓	๑,๓๙๘	๑,๕๕๖	๗๖	๗๒	๑๙	๔๐๑,๑๖๑	๙๗	๓,๘๑๑,๖๐๓	๒,๓๕๖	๑๕๒,๓๒๕	๑๖๕	๒,๘๑๐	๑๑๗	๑๕๗	๑๒	-	-	๕๐๖	๑,๕๐๐	๖๐	๖๐
สามฝาง	๒,๗๗๗	๓๒๔	๑๒๐	๒	๑๐๑	๒๐	๒,๒๕๖	๖๔	๕๓๐,๔๗๓	๑,๑๐๖	๒,๐๐๐	๑๒๘	๕,๑๕๒	๒๑๓	๗๗๙	๒๒	-	-	๒๑๕	-	๒๓	๒๓
ดำเนินสะดวก	๑,๑๐๕	๑๒๒	๒,๑๔๑	๕๗	-	-	๙,๗๓๔	๗	๙๐,๙๖๔	๒,๕๐๗	๑,๑๙๖	๑๓๓	๑๕๐	๑๕๐	-	-	-	-	๑๑๕	-	๑๓	๑๓
บ้านโป่ง	๒๑,๑๑๖	๑,๓๐๖	๒๑,๖๕๓	๘๘๗	๑๗๙	๒๐	๑๗,๗๐๖	๑๑๔	๑,๕๙๔,๐๔๓	๓,๖๕๗	๒๑๗,๗๖๐	๒๑๗	๓,๗๔๘	๑๐๒	๓	๓	๓,๙๓๕	๔	๑,๓๘๓	๖๗	๙๐	๙๐
บางแพ	๕,๑๕๔	๔๙๗	๒,๕๗๘	๑๖๓	๒๒	๓	๗๓,๒๓๗	๔๔	๒๓๖,๕๐๑	๙๒๖	๒,๔๗๘	๗๗	๗๗๔	๓๑	๔	๑	๑๕,๐๐๐	๑	๓๓	-	-	๑๑
โพธาราม	๑๖,๔๙๓	๑,๗๗๔	๑๘,๙๑๓	๙๗๘	๗๘	๑๐	๑๐๐,๐๖๘	๖๔	๓,๒๖๐,๐๑๖	๒,๔๗๙	๙๑,๒๗๔	๓๒๑	๓,๒๔๗	๘๑	๕	๕	๒๔๓,๖๒๐	๕	๖๓๔	๑๒๓	๓๙	๓๙
ปากท่อ	๓๔,๕๓๗	๒,๓๙๖	๒๒	๓	๔๕๔	๑๔	๗๘๔,๓๙๘	๙๙๐	๒,๑๑๒,๙๐๘	๑,๗๓๖	๓,๑๐๑	๑๑๐	๑,๕๔๗	๕๓	๔๔	๓	๕๐๐	๑	๑,๙๙๙	๕๐	๑๗๗	๑๗๗
วัดเพลง	๑,๕๘๓	๙๘	-	-	-	-	๑๖	๑	๗,๗๐๘	๓๐๗	๓๖๖	๑๕	-	-	-	-	-	-	๙๗	-	-	๑๑
บ้านคา	๑,๙๑๖	๑๘๘	๒๑	๑	๒๑	๔	๑,๔๘๐	๖๒	๒๔๑,๕๐๘	๙๘๐	๒๘๔	๘	๑,๙๒๑	๘๕	๑๘๖	๑๑	-	-	๔	๓๐	๓	๓
รวม	๑๑๑,๐๗๐	๘,๘๔๖	๔๗,๓๒๒	๒,๑๗๖	๙๓๗	๙๔	๑,๕๔๘,๗๘๕	๖๙๗	๑๒,๙๙๔,๓๖๖	๑๗,๙๐๗	๔๙๐,๘๕๙	๑,๒๐๕	๒๑,๘๒๐	๗๕๕	๑,๒๙๑	๕๘	๒๖๓,๐๕๕	๑๑	๕,๓๑๗	๑,๗๘๕	๔๕๒	๔๕๒

ที่มา : กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕)

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๕

ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลพื้นฐานด้านการประมงจังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

อำเภอ	จำนวนผู้เลี้ยงกุ้ง (ราย)				จำนวนผู้เลี้ยงปลาน้ำจืดและสัตว์น้ำอื่นๆ (ราย)					รวม เกษตรกร (ราย)
	กุ้งขาว (จสค.)	กุ้งก้ามกราม (ทบ.๑)	กุ้งอื่นๆ (ทบ.๑)	รวม	ปลาน้ำจืด (ทบ.๑)	สัตว์น้ำสวยงาม (ทบ.๑)	จระเข้ (จสค.)	สัตว์น้ำอื่นๆ (ทบ.๑)	รวม	
จอมบึง	๐	๑	๐	๑	๒๑๒	๐	๔	๐	๒๑๖	๒๑๗
ดำเนินสะดวก	๗๓	๖๙	๐	๑๔๒	๑๒๙	๒๐	๓	๕	๑๕๗	๒๙๙
บางแพ	๑,๒๖๘	๑,๑๑๙	๑	๒,๓๘๘	๑๘๗	๑๐	๑	๖	๒๐๕	๒,๕๙๒
บ้านคา	๐	๐	๐	๐	๑๑๐	๐	๑	๐	๑๑๑	๑๑๑
บ้านโป่ง	๘	๔	๐	๑๒	๑๒๖	๑๒๖	๗	๓๖	๒๙๕	๓๐๗
ปากท่อ	๓	๑	๐	๔	๒๒๙	๓	๘	๐	๒๔๐	๒๔๔
โพธาราม	๓๐	๑๓	๒	๔๕	๓๗๗	๕๑	๑๑	๑๙	๔๕๘	๕๐๓
เมืองราชบุรี	๑๗	๔	๑	๒๒	๑๘๓	๒๒	๔	๑๑	๑๙๐	๒๑๒
วัดเพลง	๐	๐	๐	๐	๒๐๘	๐	๐	๐	๒๐๘	๒๐๘
สวนผึ้ง	๐	๐	๐	๐	๑๖๔	๑	๓	๗๗	๑๗๕	๑๗๕
รวม	๑,๓๙๙	๑,๒๑๑	๔	๒,๖๑๔	๑,๘๙๓	๒๓๓	๔๒	๘๔	๒,๒๕๒	๔,๘๖๖

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๓๕ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน ฟาร์ม (ฟาร์ม)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
กุ้งขาวแวนนาไม	๗๓๕	๗๕๕	๑๔๗,๐๘๖.๔	๒,๘๗๗	๒๐,๒๙๐,๕๑๐	๑๒๘	๒,๖๐๗,๓๓๐,๕๓๕
กุ้งก้ามกราม	๕๔๐	๕๕๘	๘,๖๔๐.๐๓	๑,๙๐๙	๙,๕๔๕,๑๗๐	๒๖๙	๒,๕๖๙,๒๔๑,๕๙๒
ปลาสร้อย	๒๗	๒๗	๕๕๓.๒๕	๔๙	๑,๔๔๑,๐๐๐	๗๙	๑๑๓,๙๕๙,๐๘๓
ปลานิล	๑,๒๘๓	๑,๒๘๓	๕,๒๙๘.๓๒	๓,๒๙๔	๑,๔๒๙,๙๕๐	๓๖	๕๐,๘๘๒,๓๘๘
ปลาดุก	๓๓๗	๓๓๗	๑,๘๔๑.๓	๓,๗๓๒	๑,๔๙๗,๐๓๐	๓๓	๕๐,๐๑๕,๗๗๒
ปลาสวยงาม	๒๙๖	๒๙๖	๗๐๖.๙๘	๕๐,๒๘๐	๑๑๔,๖๒๘,๔๓๐ (ตัว)	๔	๔๕๘,๕๑๓,๗๒๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

หมายเหตุ : ราคากุ้งขาวแวนนาไม ขนาด ๑๐๐ ตัว/กก., ราคากุ้งก้ามกราม ขนาด ๒๖ - ๓๐ ตัว/กก.

ตารางที่ ๓๖ ข้อมูลชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัด ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

ชนิดสัตว์น้ำ	ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕		
	จำนวน ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	จำนวน ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	จำนวน ฟาร์ม	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
กุ้งขาวแวนนาไม	๘๔๓	๑๖,๗๖๒.๓๑	๘,๕๗๑.๖๔	๗๔๒	๑๓,๓๗๙.๒๔	๑๒,๙๑๒.๐๓	๗๕๕	๑๔๗,๐๘๖.๔	๒๐,๒๙๐.๕๑
กุ้งก้ามกราม	๓๓๖	๖,๔๙๐.๘๖	๔,๒๔๒.๕๒	๔๗๑	๖,๘๓๖.๒๗	๖,๖๕๙.๙๒	๕๕๘	๘,๖๔๐.๐๓	๙,๕๔๕.๑๗
ปลาสร้อย	๗	๑๔๑.๒๕	๖๑๕.๓๒	๒๕	๓๔๒.๖๐	๖๔๒.๓๙	๒๗	๕๕๓.๒๕	๑,๔๔๑
ปลานิล	๑,๐๖๔	๕,๑๑๗.๐๓	๑,๖๓๘.๙๔	๑,๒๕๗	๕,๙๐๘.๑๖	๑,๔๔๒.๘๕	๑,๒๘๓	๕,๒๙๘.๓๒	๑,๔๒๙.๙๕
ปลาดุก	๓๔๐	๒,๔๗๑.๘๐	๑,๕๐๑.๐๙	๓๓๙	๓,๑๑๘.๓๘	๒,๔๓๐.๓๕	๓๓๗	๑,๘๔๑.๓	๑,๔๙๗.๐๓
ปลาสวยงาม	๒๗๕	๖๔๑.๒๓	๘๑.๘๐ (ล้านตัว)	๒๘๗	๘,๒๓๓.๔๙	๑๐๖.๒๗ (ล้านตัว)	๒๙๖	๗๐๖.๙๘	๑๑๔.๖๒ (ล้านตัว)

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๓๗ จำนวนผู้ประกอบการด้านประมงจังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวนผู้ประกอบการด้านประมง (ราย)										
อำเภอ	โรงงานผลิตอาหาร	ผู้ค้าปัจจัยการผลิต	แพทอดักคนกลาง	แปรรูปเบื้องต้น	ห้องเย็น (รับฝาก)	แปรรูปพื้นเมือง	โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์	บริษัท นำเข้า-ส่งออก	ผู้ประกอบการสัตว์น้ำอื่น	รวม(ราย)
จอมบึง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๑
ดำเนินสะดวก	๐	๐	๑	๐	๐	๑	๐	๒	๐	๔
บางแพ	๐	๕	๔	๒	๐	๒	๑	๕	๑	๒๐
บ้านคา	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
บ้านโป่ง	๐	๕	๕๗	๐	๑	๑	๑	๕๙	๑	๑๒๕
ปากท่อ	๐	๐	๑	๐	๐	๑	๑	๔	๑	๘
โพธาราม	๐	๑	๑๒	๐	๐	๒	๑	๑๖	๐	๓๒
เมืองราชบุรี	๐	๔	๗	๐	๐	๑	๑	๙	๐	๒๒
วัดเพลง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
สวนผึ้ง	๐	๐	๑	๐	๐	๑	๐	๑	๐	๓
รวม	๐	๑๕	๘๓	๒	๑	๙	๕	๙๗	๓	๒๑๕

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๓๘ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๖)

ชื่อสินค้า GI	ลักษณะเด่น	เกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์	พื้นที่ตั้งแปลงของเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์ (อำเภอ)	พื้นที่ (ไร่)
๑. สับปะรดบ้านคา (๔ อำเภอ ได้แก่ จอมบึง ปากท่อ สวนผึ้ง และบ้านคา)	รสหวานน้ำไม่กัดลิ้น กลิ่นหอม	๓๗ ราย	บ้านคา	๓๑๓.๐๐
๒. มะพร้าวน้ำหอมราชบุรี (๗ อำเภอ ได้แก่ ดำเนินสะดวก วัดเพลง บ้านโป่ง เมืองราชบุรี บางแพ ปากท่อ และโพธาราม)	รสชาติมีความหวานและหอมกรุ่น คล้ายใบเตย	๑๐๔ ราย แบบเดี่ยว ๖๔ ราย แบบกลุ่ม ๑ กลุ่ม (๔๐ ราย)	ดำเนินสะดวก วัดเพลง ปากท่อ บางแพ โพธาราม เมืองราชบุรี	๒,๐๑๕.๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ www.ipthailand.go.th

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๓๙ ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดราชบุรี

มาตรฐาน	สินค้า	จำนวน (ราย/แปลง/ฟาร์ม)	พื้นที่ (ไร่)	หมายเหตุ
เกษตรปลอดภัย (GAP)	พืช	๒,๕๒๑	๓๕,๑๗๒.๖๓	
	ข้าว	๑๓๖	๑,๐๕๐.๐๐	
	ประมง	๑,๐๘๓	๑๘,๕๕๕.๘๗	
	ปศุสัตว์	๕๖๓	N/A	
รวม		๔,๓๐๓	๕๔,๗๖๘.๕๐	
เกษตรอินทรีย์				
- Organic Thailand	พืช	๑๘	๒๔๙.๗๕	- กรมวิชาการเกษตร
- PGS	-	๗๑	๑,๓๒๐.๐๐	- PGS จังหวัดราชบุรี ๗๑ ราย ๑,๓๒๐ ไร่
	-	๒๘	๓๘๑.๒๐	- ใบประกาศนียบัตร PGS สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ข้าวอินทรีย์ ๓ ราย และกลุ่มปากท่อพัฒนา ๑ กลุ่ม
- Earth Safe	-	๒	๓๓๕.๐๐	
- มาตรฐานสากล	-	๘	๑,๐๕๗.๗๕	- IFOAM / EU / USDA
รวม		๑๒๗	๓,๓๕๓.๗๐	

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี

สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๔๐ ข้อมูลการรับรองมาตรฐาน GAP ด้านพืช (กรมวิชาการเกษตร)

ลำดับ	ชนิดพืช	ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖	
		จำนวนแปลง	จำนวน พื้นที่ (ไร่)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	มะพร้าว น้ำหอม	๕๐๔	๑๑,๗๓๔.๖๕	๑,๑๔๖	๒๓,๕๗๑.๙๔
๒	สับปะรด	๕๒	๖๔๐.๕๐	๗๙	๘๖๗.๗๕
๓	อ้อยโรงงาน	๑๒	๑๐๙.๒๕	๑๓	๑๗๘.๗๕
๔	ชมพู	๑๙	๒๐๗.๕๐	๔๙	๕๒๖.๕๐
๕	ชมพูทับทิมจันทร์	๒๘	๒๗๙.๐๐	๕๙	๕๓๖.๗๕
๖	มะม่วง	๔๙	๖๔๕.๕๐	๕๓	๗๘๘.๒๕
๗	ลำไย	๕	๑๐๖.๐๐	๗	๑๐๖.๐๐
๘	ทุเรียน	๒	๓๗.๐๐	๑๕	๑๘๔.๕๐
๙	มะนาว	๑๔	๒๒๖.๕๐	๓๖	๔๘๘.๒๕
๑๐	เงาะโรงเรียน	๓๑	๑๕๐.๐๐	๓๐	๑๔๕.๐๐
๑๑	ฝรั่ง	๑๖	๑๖๗.๗๕	๑๙	๑๘๒.๕๐
๑๒	เห็ด	๖๔	๑๐๕.๘๓	๖๙	๗๒.๖๔
๑๓	พืชชนิดอื่น ๆ	๒๘๓	๑,๑๐๓.๕๐	๕๙๒	๓,๑๒๓.๗๗
รวม		๑,๐๗๙	๑๕,๕๑๒.๙๘	๒,๑๖๗	๓๐,๗๗๒.๖๐

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๔๑ ข้อมูลการรับรองมาตรฐาน GAP ด้านพืช (ICAPS มหาวิทยาลัยแม่โจ้)

ลำดับ	ชนิดสินค้า	๒๕๖๕		๒๕๖๖	
		จำนวน ราย/แปลง	พื้นที่ (ไร่)	จำนวน ราย/แปลง	พื้นที่ (ไร่)
๑	ส้มโอ	๑	๕.๐๐		
๒	ฝรั่งกิมจู	๗	๓๐.๐๐	๒	๘.๐๐
๓	สับปะรด	๒	๒๐.๐๐		
๔	มะละกอ	๓	๑๐.๕๐		
๕	มะพร้าวน้ำหอม	๒๕๐	๒,๖๒๙.๕๐	๓๓๕	๓,๓๓๕.๕๐
๖	เมล่อน	๓	๓.๐๐	๒	๒.๐๐
๗	ตระกูลกล้วย	๘	๒๗.๐๐	๑	๓.๕๐
๘	ข้าวโพดหวาน	๓	๓๑.๐๐		
๙	ตระกูลเห็ด	๑๓	๒๐.๓๘	๒	๒.๐๐
๑๐	ผักกาดหัว	๑๓	๑๐๖.๐๐		
๑๑	พืชตระกูลมะเขือ	๒๓	๘๐.๐๐	๑	๑.๐๐
๑๒	พืชตระกูลกะหล่ำ	๑๕	๗๗.๐๐		
๑๓	แตงกวา	๑๙	๗๐.๐๐		
๑๔	พริก	๒๐	๗๐.๐๐		
๑๕	ถั่วฝักยาว	๑๙	๘๐.๐๐		
๑๖	มะม่วง			๒	๓๗.๐๐
๑๗	ข้าวโพดฝักอ่อน			๑	๒.๐๐
๑๘	ผักบุ้ง/คะน้า			๑	๐.๗๕
๑๙	ผักสลัด			๒	๐.๕๐
๒๐	หอมแบ่ง			๑	๕.๐๐
	รวม	๓๙๙	๓,๒๕๙.๓๘	๓๕๐	๓,๓๙๗.๒๕

ที่มา : สถาบันรับรองระบบการผลิตผลิตภัณฑ์การเกษตร (ICAPS) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๔๒ ข้อมูลการรับรองมาตรฐาน GAP ด้านปศุสัตว์

ลำดับที่	ฟาร์มมาตรฐาน	จำนวนฟาร์ม	จำนวนสัตว์ โดยประมาณ (ตัว)
๑	สุกร	๑๕๕	๑.๓ ล้าน ตัว
๒	โคนม	๒๑๑	๘,๕๐๐ ตัว
๓	โคเนื้อ	๕	๑,๒๐๐ ตัว
๔	ไก่เนื้อ	๑๕๖	๑๗ ล้าน ตัว
๕	ไก่ไข่	๗	๘๗๙,๐๐๐ ตัว
๖	ไก่พันธุ์	๓	๕๑๙,๐๐๐ ตัว
๗	เป็ดเนื้อ	๘	๙๖๓,๐๐๐ ตัว
๘	เป็ดไข่	๔	๔๓,๐๐๐ ตัว
๙	เป็ดพันธุ์	๑	๓๖,๐๐๐ ตัว
๑๐	สถานที่ฟักไข่สัตว์ปีก	๔	๘๖๐,๐๐๐ ฟอง/สัปดาห์
๑๑	นกกระทา	๓	๑๙๐,๐๐๐ ตัว
๑๒	แพะนม	๕	๔๙๐ ตัว
๑๓	จิ้งหรีด	๑	๔๐๐ ชิ้น
รวม		๕๖๓	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๔๓ ข้อมูลการรับรองมาตรฐาน GAP ด้านประมง

ลำดับ	ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนเกษตรกร (ราย/แปลง)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	กุ้งขาว	๒๓๓	๓,๖๔๓.๘๕
๒	กุ้งก้ามกราม	๕๙๕	๑๒,๐๕๕.๔๐
๓	จระเข้	๑	๑.๗๕
๔	ปูนา	๑	๐.๔๐
๕	ปลานิล	๕	๔๔๑.๑๗
๖	ปลาดตะเพียน	๕	๕๗.๐๐
๗	ปลาดตะเพียนขาว	๑๓	๘๐.๕๐
๘	ปลาสิด	๒๓	๖๑๖.๗๕
๙	ปลากลาย	๑	๕.๐๐
๑๐	ปลาช่อน	๒	๙๒.๐๐
๑๑	ปลาดุก	๔	๓๔.๐๐
๑๒	ปลาดุกบิ๊กอุย	๔	๒๒.๕๐
๑๓	ปลาดุกรัสเชีย	๒	๘.๕๐
๑๔	ปลาสวาย	๒	๒๒๐.๐๐

ลำดับ	ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนเกษตรกร (ราย/แปลง)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑๕	ปลาอีสกเทศ	๑	๑๗.๐๐
๑๖	ปลาดุกรัสเซีย, ปลาดุกบิ๊กอุย	๑	๗.๐๐
๑๗	ปลาดุกรัสเซีย, ปลาดุกบิ๊กอุย, ปลาหมอ	๑	๙๓.๐๐
๑๘	ปลาสลิค, ปลาตะเพียน, ปลาดุก	๑	๗.๕๐
๑๙	ปลาตะเพียน, ปลาอีสกเทศ	๑	๕.๗๕
๒๐	ปลาตะเพียน, ปลาดุก, ปลาอีสก	๑	๑๖.๐๐
๒๑	ปลาตะเพียน, ปลาดุกบิ๊กอุย, ปลานวลจันทร์เทศ	๒	๕.๐๐
๒๒	ปลาอีสก, ตะเพียน, จิ้น, ดูก, สวาย, นวลจันทร์	๑	๑๖.๒๕
๒๓	ปลาแรด, ปลาตะเพียน, ปลาสวาย	๑	๑๔.๕๐
๒๔	ปลาดุกรัสเซีย, ปลาตะเพียน, ปลาสวาย	๑	๓๐.๐๐
๒๕	ตะพาบ	๒	๓๒.๐๐
๒๖	กบ	๑	๒.๐๐
๒๗	กุ้งเครฟิช	๑	๑๖.๒๕
๒๘	กุ้งก้ามแดง	๒	๑.๔๔
๒๙	ปลากะพงขาว	๑	๖.๔๐
๓๐	สัตว์น้ำสวยงาม	๑๕๖	๕๒๖.๙๐
๓๑	ฟาร์มเพาะพันธุ์	๑๙	๔๗๓.๒๗
รวมทั้งหมด		๑,๐๘๓	๑๘,๕๔๕.๘๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖)

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๔๔ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดราชบุรี

ที่	สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑	อาหารแปรรูปเห็ดนางฟ้าทรงเครื่อง	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรปากแรด ตำบลปากแรด อำเภอบ้านโป่ง	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนองค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน อย. พัฒนาบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบในท้องถิ่น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด
๒	พรอดม หมีเตี๋ยว ตรามังกรทอง	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตหมีเตี๋ยวปลอดภัยสารพิษ ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนองค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบในท้องถิ่นให้ได้รับการรับรองมาตรฐานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด
๓	กล้วยหน้าธัญพืช ข้าวเกรียบผักผลไม้ ข้าวเกรียบขาดำ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรลาดบัวขาว ตำบลลาดบัวขาว อำเภอบ้านโป่ง	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนองค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน อย.

ที่	สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	การสนับสนุนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
			พัฒนาบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบในท้องถิ่น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด
๔	ข้าวปลอดสาร ข้าวแปรรูป	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปข้าว หมู่ ๗ ตำบลปุน อำเภอโพธาราม	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้ ส่งเสริมและผลักดันวิสาหกิจชุมชนในการแปรรูป สีข้าวเพื่อจำหน่ายของกลุ่มแปลงใหญ่ข้าว
๕	ปลานิลแดดเดียว, ปลานิลแดดเดียว ทอดกรอบสามรส	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรอ้ออเขียว ตำบล กรับใหญ่ อำเภอบ้านโป่ง	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน อย. พัฒนาบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบในท้องถิ่นและ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด
๖	ปลาสดแดดเดียว	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรโพหักทุ่งเจริญ ตำบล โพหัก อำเภอบางแพ	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ รวมทั้ง สนับสนุนด้านการตลาด
๗	สเปรย์คลายเส้น สมุนไพร	วิสาหกิจชุมชนบ้านแก้วกลาง สมุนไพร ตำบลประสาธสิทธิ์ อำเภอดำเนินสะดวก	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๘	น้ำพริกสระโกสี นารายณ์	วิสาหกิจชุมชนสระโกสินารายณ์ ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน อย. พัฒนาบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบในท้องถิ่น และ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาด
๙	น้ำพริกเผปลาย่าง	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรบางโหนด ตำบล บางโหนด อำเภอโพธาราม	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่าเพิ่ม จากวัตถุดิบในท้องถิ่น และสนับสนุนด้านการตลาด
๑๐	เสื้อผ้าเด็กกางเกง ผ้าฝ้าย	วิสาหกิจชุมชนศิริวรรณเสื้อผ้าเด็ก ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี	สำนักงานเกษตรจังหวัดพัฒนาผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน สนับสนุน องค์ความรู้พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่าเพิ่ม จากวัตถุดิบในท้องถิ่น และสนับสนุนด้านการตลาด

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๔๕ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด.

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ธ.ค. ๖๔	ปี ๒๕๖๕												ม.ค. ๖๖	รวม ร้อยละ
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. ข้าวนาปี											๓	๑๗	๗๗	๓	๑๐๐
๒. ข้าวนาปรัง				๑	๒	๑๖	๓๑	๔๘	๓						๑๐๐
๓. สับปะรดโรงงาน		๖	๘	๑๐	๑๐	๑๔	๑๑	๘	๖	๓	๘	๑๔	๔		๑๐๐
๔. มันสำปะหลังโรงงาน		๑๓	๑๓	๑๓	๑๔	๑๑	๒	๒	๓	๘	๔	๙	๙		๑๐๐
๕. ยางพารา		๑๒	๒	๑	๑	๓	๙	๑๐	๑๐	๑๑	๘	๑๕	๑๘		๑๐๐
๖. ปาล์มน้ำมัน		๕	๕	๖	๗	๑๔	๑๐	๑๑	๑๐	๙	๑๐	๖	๖		๑๐๐

ชนิดสินค้า	ธ.ค. ๖๔	ปี ๒๕๖๕												ม.ค. ๖๖	รวม ร้อยละ
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๗. มะพร้าวผลแก่		๗	๘	๙	๙	๑๐	๑๐	๑๐	๙	๘	๗	๖	๗		๑๐๐
๘. กาแฟ	๑๖	๕๐	๓๔												๑๐๐
๙. เงาะ						๒๖	๔๘	๒๕	๑						๑๐๐
๑๐. ลำไย		๑๕	๑	๑๓	๔	๒๖		๒๓	๓		๖	๗	๓		๑๐๐
๑๑. ลิ้นจี่						๑๐๐									๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ จังหวัดราชบุรี

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๔๖ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๕

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร		
- สหกรณ์การเกษตร	๔๓	๔๔,๗๔๒
- สหกรณ์ประมง	๑	๖๐
- สหกรณ์นิคม	-	-
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร		
- สหกรณ์ออมทรัพย์	๒๑	๓๕,๑๗๑
- สหกรณ์ร้านค้า	๓	๕,๓๕๙
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๖	๒๐,๙๙๖
- สหกรณ์บริการ	๓	๑,๑๙๓
รวม	๗๗	๑๐๗,๕๒๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๔๗ ประเภทกลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๕

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (แห่ง)	จำนวนสมาชิก			จำนวนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ (คน)	ร้อยละ
		จำนวนสมาชิก (ราย)	สมาชิกสามัญ (คน)	สมาชิกสมทบ (คน)		
- ทำนา	๑๙	๑,๖๘๓	๑,๖๘๓	๐	๔๐๖	๒๔.๑๒
- ทำสวน	๘	๕๑๓	๔๒๐	๙๓	๗๙	๑๕.๔๐
- เลี้ยงสัตว์	๒	๑๖๐	๑๖๐	๐	๔๔	๒๗.๕๐
- ทำไร่	๔	๒๘๔	๒๘๔	๐	๖๙	๒๔.๓๐
- ทำประมง	๐	๐	๐	๐	๐	๐
- อื่น ๆ (ระบุ)	๑	๗๐	๗๐	๐	๕๙	๘๔.๒๙
รวม	๓๔	๒,๗๑๐	๒,๖๑๗	๙๓	๖๕๗	๒๔.๒๔

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๔๘ ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก (คน/แห่ง)	ปริมาณธุรกิจ (ล้านบาท)						
			รับฝากเงิน	ให้เงินกู้	จัดหาสินค้ามาจำหน่าย	รวบรวมผลผลิต	แปรรูปผลผลิต	ให้บริการ/ส่งเสริม	รวม
	สหกรณ์								
๑	สหกรณ์การเกษตร	๔๑,๘๐๔	๖๖๘.๗๘	๔๖๑.๑๔	๓๕๕.๑๙	๒๓๘.๐๘	๑,๓๐๐.๘๐	๑๑.๘๖	๓,๐๓๔.๘๕
๒	สหกรณ์ประมง	๖๐	-	-	๒.๓๔	-	-	-	๒.๓๔
๓	ร้านสหกรณ์	๕,๒๕๓	-	-	๑๔๖.๘๓	-	-	๐.๐๖	๑๔๖.๘๙
๔	สหกรณ์บริการ	๑๔	-	๐.๐๘	-	-	-	๐.๐๑	๐.๐๙
๕	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	๒๐,๒๑๐	๒๐๘.๘๘	๑๙๕.๒๙	๐.๑๒	-	-	-	๔๐๔.๒๙
๖	สหกรณ์ออมทรัพย์	๓๕,๑๖๓	๑,๗๔๕.๘๕	๔,๖๒๘.๘๖	๗,๓๗๔.๗๑	๓๕,๑๖๓	๑,๗๔๕.๘๕	๕,๖๒๘.๘๖	๗,๓๗๔.๗๑
รวมสหกรณ์		๑๐๒,๕๐๔	๒,๖๒๓.๕๑	๖,๒๘๕.๓๗	๗,๘๗๔.๑๙	๓๕,๔๐๑.๐๘	๓,๐๔๖.๖๕	๕,๖๔๐.๗๙	๑๐,๙๖๓.๑๗
๗	กลุ่มเกษตรกร	๒,๓๙๙	-	๕.๐๑	๑๐.๖๒	-	-	-	๑๕.๖๔
รวมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร		๑๐๔,๙๐๓	๒,๖๒๓.๕๑	๖,๒๙๐.๓๘	๗,๘๘๔.๘๑	๓๕,๔๐๑.๐๘	๓๐๔๖.๖๕	๕,๖๔๐.๗๙	๑๐,๙๗๘.๘๑

ที่มา : สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ตารางที่ ๔๙ รายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	สินทรัพย์ทั้งสิ้น (ล้านบาท)	หนี้สินทั้งสิ้น (ล้านบาท)	ทุนของสหกรณ์ (ล้านบาท)
	สหกรณ์การเกษตร			
๑	สหกรณ์การเกษตร	๙๙๙.๔๖	๕๖๔.๘๙	๔๓๔.๕๗
๒	สหกรณ์ประมง	๐.๐๖	๒.๔๒	(๒.๓๖)
๓	ร้านสหกรณ์	๓๔.๑๖	๙.๓๗	๒๔.๗๘
๔	สหกรณ์บริการ	๐.๔๐	๐.๐๑	๐.๔๐
๕	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	๓๒๕.๘๙	๑๔๗.๗๒	๑๗๘.๑๘
๖	สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๔,๑๙๒.๙๐	๕,๕๘๘.๐๓	๘,๖๐๔.๘๗
รวมสหกรณ์		๑๕,๕๕๒.๘๗	๖,๓๓๓.๐๓	๙,๒๑๙.๘๖
๗	กลุ่มเกษตรกร	๑๓.๗๐	๓.๒๐	๑๐.๕๐
รวมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร		๑๕,๕๖๖.๕๗	๖,๓๓๖.๒๓	๙,๒๓๐.๓๖

ที่มา : สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๕๐ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมืองราชบุรี	-	-	๙	๑๑๐	๙	๑๙๙	๓๙	๕๘๘
บ้านโป่ง	๘	๑๑๘	๑๑	๑๘๘	๗	๑๕๗	๗๙	๑,๐๔๕
โพธาราม	๑๐	๑๘๕	๘	๑๐๖	๙	๑๖๑	๘๓	๑,๑๙๙
บางแพ	๕	๗๑	๕	๗๒	๖	๑๓๓	๒๕	๓๑๕
ดำเนินสะดวก	๑๑	๑๔๐	๖	๘๐	๗	๑๙๒	๔๑	๔๗๓

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
ปากท่อ	๓	๙๔	๔	๖๑	๖	๑๓๐	๓๒	๖๔๘
วัดเพลง	๓	๓๔	๓	๕๐	๓	๔๕	๑๓	๑๔๐
จอมบึง	-	-	๖	๗๑	๖	๑๓๕	๔๗	๕๒๖
สวนผึ้ง	๕	๑๕๗	๕	๙๑	๔	๑๔๔	๒๕	๒๒๖
บ้านคา	๑	๓๙	๓	๑๒๖	๓	๙๘	๓๘	๕๗๐
รวม	๔๖	๘๓๘	๖๐	๙๕๕	๖๐	๑,๓๙๔	๔๒๒	๕,๗๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๕๑ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดราชบุรี

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร											
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	อาสาสมัคร สหกรณ์	อาสาสมัคร ชลประทาน	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดินฯ	ชาวนา อาสา	ครูยาง อาสา
เมืองราชบุรี	๒๐	๑๖		๔	๑๙๖	๑๘๑	๑๐	๗	๒		๑	
โพธาราม	๖	๑๗	๑	๖	๑๗๕	๑๕๖	๙	๒๖	๒		๑	
บางแพ	๗	๔	๑	๘	๗๓	๖๕	๒	๑๑	๑			
บ้านโป่ง	๑๐	๗	๑	๗	๑๙๒	๑๘๓	๔		๒		๑	
ดำเนินสะดวก	๓	๗	๒	๕	๑๑๗	๑๐๕	๔	๕	๑			
วัดเพลง	๔	๑	๕	๒	๓๒	๒๘	๓	๔	๑			
ปากท่อ	๘	๔	๑	๕	๙๗	๘๕	๖	๘	๑	๑๗	๒	๑
จอมบึง	๑	๑๖	๑	๗	๙๖	๙๐	๒		๑	๒๑		๑
สวนผึ้ง	๒	๒	๑	๗	๔๒	๓๗	๒		๑	๑๐		
บ้านคา	๔	๑๐		๙	๔๔	๔๑	๔		๑	๕๑		๗
รวม (คน)	๖๕	๘๔	๑๓	๖๐	๑,๐๖๔	๙๗๑	๔๖	๖๑	๑๓	๙๙	๕	๙

ที่มา : หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดราชบุรี การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดกาญจนบุรี ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคใต้ (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๖)

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๕๒ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อำเภอ	ชื่อศูนย์ฯ	ชื่อปราชญ์ชาวบ้าน	เบอร์โทรศัพท์	ที่ตั้งศูนย์ฯ	องค์ความรู้
ปากท่อ	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านเหล่า มะละกอก	นายอุบล แซ่ม้อย	๐๘ ๑๗๕๖ ๔๒๓๑	๒๑ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ปุ๋ย อินทรีย์น้ำ ฮอร์โมนไข่ สมุนไพรไล่แมลง เฝ้าถ่าน เก็บน้ำส้มควันไม้ การทำ จุลินทรีย์ท้องถิ่น จุลินทรีย์ หน่อกล้วย การผลิตแก๊ส ชีวภาพจากมูลสัตว์ การทำ น้ำยาซักผ้า น้ำยาล้างจาน การทำสบู่ การเลี้ยงกบ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ไข่
บ้านคา	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน นายจันทร์ เรืองเรรา	นายจันทร์ เรืองเรรา	๐๘ ๙๙๑๐ ๑๒๕๕	๗๔/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี	การทำน้ำหมักชีวภาพ สมุนไพรไล่แมลง ทำ ฮอร์โมนไข่ การอมทรัพย์ น้ำส้มควันไม้ เฝ้าถ่าน การ แปรรูปสับปะรด การทำ น้ำยาล้างจาน การเลี้ยงสัตว์ เป็นแหล่งโปรตีนในครัวเรือน (เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เลี้ยงเป็ด)

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๘.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ตารางที่ ๕๓ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดราชบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	เบอร์มือถือ (เกษตรกรต้นแบบ)	ที่ตั้ง ศพก. จังหวัดราชบุรี (๑๐ อำเภอ)					จุดเด่นของศูนย์
			ที่ตั้งศูนย์ฯ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	สินค้าหลัก	
๑	นายไชยวิทย์ บัวงาม	๐๙ ๔๘๗๔ ๗๗๙๔	๑๒๓ หมู่ ๔	ห้วยไผ่	เมือง ราชบุรี	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพ ครบวงจร
๒	นายวสันต์ จันทกร	๐๙ ๒๕๓๙ ๒๔๑๖	๕๒/๑ หมู่ ๑๐	บ้านสิงห์	โพธาราม	ราชบุรี	พืชผัก	การใช้สารชีวภัณฑ์ ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓	นายอรรถพร แพรกเซ็น	๐๙ ๑๗๔๐ ๘๑๓๒	๕๓/๒ หมู่ ๘ บ้านยาง	หนองกบ	บ้านโป่ง	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพสูง เพื่อการบริโภคแบบ ครบวงจร
๔	นายคะนอง โปธิรักษ์	๐๘ ๑๒๐๗ ๙๗๙๖	บ้านกุ่ม หมู่ ๒	บางแพ	บางแพ	ราชบุรี	กล้วยน้ำว้า	การผลิตสินค้าที่มี คุณภาพและมาตรฐาน
๕	นายจรัญ เจริญทรัพย์	๐๘ ๑๔๕๙ ๖๙๕๗	บ้านราง สีหมอก หมู่ ๒	ท่งน้ำ	ดำเนิน สะดวก	ราชบุรี	มะพร้าว น้ำหอม	การแปรรูปเพื่อเพิ่ม มูลค่าผลผลิต
๖	นายสมเกียรติ ประพฤติกิจ	๐๘ ๑๗๕๙ ๕๔๒๒	บ้าน คลองขุด ๕๕ หมู่ ๑๐	เกาะศาลพระ	วัดเพลง	ราชบุรี	มะพร้าว น้ำหอม	การผลิตมะพร้าว น้ำหอม คุณภาพดี
๗	นายสุวัจน์ เอื้อทอง	๐๙ ๙๓๘๙ ๗๑๕๙	๑๐๓ บ้านห้วย ยางไทร หมู่ ๒	ห้วยยางไทร	ปากท่อ	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพ ครบวงจร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	เบอร์มือถือ (เกษตรกรต้นแบบ)	ที่ตั้ง ศพก. จังหวัดราชบุรี (๑๐ อำเภอ)					จุดเด่นของศูนย์
			ที่ตั้งศูนย์ฯ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	สินค้าหลัก	
๘	นายภูซงค์ ไทรเล็กทิม	๐๘ ๔๘๐๒ ๘๗๘๔	บ้าน รางม่วง หมู่ ๘	จอมบึง	จอมบึง	ราชบุรี	มันสำปะหลัง	เทคโนโลยีการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมันสำปะหลัง
๙	นายจันทร์ เรืองเรธา	๐๘ ๙๙๑๐ ๑๒๕๔	บ้าน หนองจอก หมู่ ๕	หนองพันจันทร์	บ้านคา	ราชบุรี	สับปะรด	การใช้ระบบน้ำในแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
๑๐	นายสมศักดิ์ เหลืองอร่าม	๐๘ ๑๗๐๔ ๗๑๐๑	ศาลา ประชาคม หมู่ ๗ บ้านห้วย ลาดปลาเค้า	ป่าห้วย	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ผัก	ลดต้นทุนการผลิตผัก : ใช้สารชีวภัณฑ์

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

๒.๘.๒ แปลงใหญ่จังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรีมีแปลงใหญ่ในระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๖
รวมจำนวน ๙๔ แปลง เกษตรกร ๓,๕๔๒ ราย พื้นที่ ๓๗,๘๓๕.๔๖ไร่

ตารางที่ ๕๔ จำนวนแปลงใหญ่จังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๖๖

อำเภอ	แปลงใหญ่ (แปลง)	เกษตรกร(ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ชนิดสินค้า								
				ข้าว	ไม้ยืนต้น	พืชไร่	ผัก/สมุนไพร	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	หม่อนผลสด	ประมง	ปศุสัตว์
เมืองราชบุรี	๑๑	๔๖๘	๔,๔๘๔.๐๐	๒	๔	-	๔	-	-	-	-	๑
โพธาราม	๑๒	๓๙๒	๓,๒๘๒.๔๐	๓	๑	๓	๔	-	๑	-	-	-
บ้านโป่ง	๑๑	๔๖๐	๔,๑๒๐.๕๔	๔	-	๑	๒	๑	๑	-	๑	๑
บางแพ	๘	๒๖๒	๓,๑๓๐.๐๐	-	๒	-	๒	๒	-	-	๒	-
ดำเนินสะดวก	๑๙	๖๕๓	๘,๕๒๑.๗๐	-	๑๕	-	-	๔	-	-	-	-
จอมบึง	๑๕	๕๒๒	๖,๖๙๖.๔๑	-	-	๖	๕	๓	-	๑	-	๑
บ้านคา	๔	๑๘๗	๒,๕๓๑.๐๐	-	๑	๓	-	-	-	-	-	-
สวนผึ้ง	๓	๑๔๔	๕๘๓.๔๑	-	-	-	๑	๑	-	-	-	๑
วัดเพลง	๒	๘๑	๘๙๗	-	๒	-	-	-	-	-	-	-
ปากท่อ	๙	๓๗๓	๓,๕๘๙.๐๐	๒	๑	-	๒	๔	-	-	-	-
รวม	๙๔	๓,๕๔๒	๓๗,๘๓๕.๔๖	๑๑	๒๖	๑๓	๒๐	๑๕	๒	๑	๓	๔

ที่มา :ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ กรมส่งเสริมการเกษตร

<https://co-farm.doe.go.th> (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๒.๘.๓ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

ตารางที่ ๕๕ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ปี ๒๕๖๕

ประเภท	ชื่อภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย	วงเงิน ช่วยเหลือ (บาท)	ช่วงเวลาที่เกิดภัยธรรมชาติ		สถานที่เกิดภัยธรรมชาติ		จำนวนเกษตรกร (ราย)		
			วันที่เกิดภัย	วันที่สิ้นสุดภัย	ตำบล	อำเภอ	ผู้ประสบภัย	ได้รับการช่วยเหลือ	อยู่ระหว่าง ดำเนินการ
ด้านพืช	อุทกภัย	๔๓๒,๖๙๘.๐๐	๒๖ ก.ย. ๖๕	๑ ต. ค. ๖๕	กรับใหญ่/ หนองกบ สวนกล้วย	บ้านโป่ง	๘๖	๘๖	-
		๒๓,๗๖๐.๐๐	๑๓ ต.ค. ๖๕	๑๗ ต.ค. ๖๕	บ้านไร่	ดำเนิน สะดวก	๒	๒	-
		๑๙๘,๐๖๖.๐๐	๑๑ ต.ค. ๖๕	๑๖ ต.ค. ๖๕	เบิกไพร แก้มอัน	จอมบึง	๔๗	๔๗	-
		๒๘,๕๐๕.๘๔	๒๘ก.ย. ๖๕	๒๒ ต.ค. ๖๕	บางแพ วังเย็น	บางแพ	๗	๗	-
		๖๐๖,๔๗๘.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๗ ต.ค. ๖๕	ดอนกระเบื้อง หนองโพ บ้านสิงห์ เจ็ดเสมียน คลองข่อย บางไทร นางแก้ว ธรรมเสน เขาชะงุ้ม	โพธาราม	๔๗	๔๗	-
		๑๙๒,๐๖๒.๐๐	๑๓ ต.ค. ๖๕	๒๐ ต.ค. ๖๕	เขาแร้ง	เมืองราชบุรี	๘	๘	-
		๔๓๒,๖๙๘.๐๐	๒๖ ก.ย. ๖๕	๑ ต. ค. ๖๕	กรับใหญ่/ หนองกบ สวนกล้วย	บ้านโป่ง	๘๖	๘๖	-
		๒๓,๗๖๐.๐๐	๑๓ ต.ค. ๖๕	๑๗ ต.ค. ๖๕	บ้านไร่	ดำเนิน สะดวก	๒	๒	-
ด้าน ประมง	อุทกภัย	๒๒,๒๓๙.๕๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	เจดีย์หัก	เมืองราชบุรี	๑	๑	-
		๒๓,๔๑๐.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	หินกอง	เมืองราชบุรี	๑	๑	-
		๒๓,๔๑๐.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	หนองกลางนา	เมืองราชบุรี	๑	๑	-
		๖๕,๕๔๘.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	บ้านสิงห์	โพธาราม	๔	๔	-
		๑๒๑,๗๓๒.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	บางไทร	โพธาราม	๖	๖	-
		๒๘,๐๙๒.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	นางแก้ว	โพธาราม	๒	๒	-
		๙๕,๙๘๑.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	ธรรมเสน	โพธาราม	๕	๕	-
		๒๓,๔๑๐.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	ท่าชุมพล	โพธาราม	๑	๑	-
		๕,๘๕๒.๕๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	บ้านเลือก	โพธาราม	๔	๔	-
		๒๓,๔๑๐.๐๐	๔ ต.ค. ๖๕	๑๑ ต.ค. ๖๕	ดอนทราย	โพธาราม	๑	๑	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖)

๒.๘.๔ หน่วยงานระดับจังหวัดในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๕๖ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดราชบุรี

ที่	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	สถานที่ติดต่อ
๑	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๓๒ ๓๑๑๕ ๐ ๓๒๓๒ ๓๑๐๓	paco_rbr@opsmoac.go.th	ศาลากลางจังหวัดราชบุรี ชั้น ๔ (หลังใหม่) ถนนอำเภอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๒	สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๓๑ ๕๗๑๗ ๐ ๓๒๓๑ ๕๔๐๕	ratchaburi@doae.go.th	๒/๑๑ ถนนอุตรทิศ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๓	สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๓๓ ๗๖๕๖	fpo-ratchaburi@dof.in.th	๓๙๙ ถนนยุติธรรม ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐

ที่	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	สถานที่ติดต่อ
๔	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๓๓ ๗๘๐๒	pvlo_rri@did.go.th	๓๙/๔ ถนนอำเภอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๕	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ราชบุรี	๐ ๓๒๓๓ ๗๗๕๕	ratchaburi@alro.go.th	๔๑ ถนนอำเภอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๖	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๓๓ ๗๓๙๔	cpd_ratchaburi@cpd.go.th	๘๐ ถนนราษฎร์ยินดี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๗	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี	๐ ๓๒๓๒ ๑๘๕๖	cadrb@cad.go.th	๘๐/๑๙ ถนนราษฎร์ยินดี ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๘	สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำ เพื่อเกษตรกรรมที่ ๒๘	๐ ๓๒๓๒ ๑๔๑๑	jadroobratchaburi๒๘@gmail.com	๓๙ ถนนอำเภอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๙	สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ ๒ จังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๒๑ ๑๙๒๒	wdoae@doad.go.th	๕๐/๑ หมู่ ๖ ตำบลเบิกไพร อำเภอ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๑๐
๑๐	ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี	๐ ๓๒๗๓ ๒๒๘๖	rbr_rrc@rice.mail.go.th	๑๐๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลอ่างทอง อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๑๑	ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยี ชีวภาพราชบุรี	๐ ๓๒๓๘ ๙๓๑๙	airc_rri@did.go.th	๑๒๔ หมู่ ๙ ตำบลหนองโพ อำเภอ โพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐
๑๒	โครงการชลประทานราชบุรี	๐ ๓๒๓๒ ๕๗๙๘	ratburi๑๓@hotmail.com	๗๗ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยดิน อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๑๓	ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์หนองวง	๐ ๓๒๒๔ ๐๙๗๕	lccr_rri@dld.go.th	๑๒๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐
๑๔	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรี ฝั่งขวา	๐ ๓๒๙๑ ๙๑๙๗	ratburir@mail.rid.go.th	๑๗๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลอ่างทอง อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๑๕	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรี ฝั่งซ้าย	๐ ๓๒๒๓ ๓๓๑๓	ratburil@mail.rid.go.th	๗๖ หมู่ที่ ๘ ตำบลคลองตาก อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐
๑๖	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม	๐ ๓๒๒๐ ๑๑๑๘	kornchum@mail.rid.go.th	๒/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลสวนกล้วย อำเภอ บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๑๐
๑๗	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนิน สะดวก	๐ ๓๒๒๕ ๔๕๒๕	dn_rid๑๓@hotmail.com	๑๕๕ หมู่ที่ ๘ ตำบลดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐
๑๘	สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี	๐ ๓๒๒๔ ๐๕๗๘	rbro๑๑@ldd.go.th	๑๙๖ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหินกอง อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๑๙	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐	๐ ๓๒๓๒ ๐๙๒๘	r๑๐_๒@ldd.go.th	๑๙๖ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหินกอง อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๒๐	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี	๐ ๓๒๙๑ ๙๙๓๙	rbrrsc@rice.mail.go.th	๙๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยไผ่ อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๒๑	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ภาคตะวันตก	๐ ๓๒๙๑ ๙๕๗๕	vrd_wp@dld.go.th	๑๒๖ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐
๒๒	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดราชบุรี	๐ ๓๒๙๑ ๙๕๗๒	if.ratchaburi@gmail.com	๗๘ หมู่ที่ ๒ ตำบลน้ำพุ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๒๓	ด่านกักกันสัตว์ราชบุรี	๐ ๓๒๒๖ ๒๒๒๑	qsrr_rri@dld.go.th	หมู่ที่ ๘ ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๕๐
๒๔	ศูนย์วิจัยและผลิตน้ำเชื้อสุกรราชบุรี	๐ ๓๒๓๘ ๙๖๙๔	sprr_rri@dld.go.th	หมู่ที่ ๙ ถนนเพชรเกษม ตำบล หนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัด ราชบุรี ๗๐๑๒๐
๒๕	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี	๐ ๓๒๒๒ ๘๓๗๗	racha๑๑@doa.in.th	๑๓๓ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐

ที่	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์	อีเมล	สถานที่ติดต่อ
๒๖	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ จังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๓๓ ๗๙๕๑	zone๑๐@oae.go.th	๘ ถนนเสือป่า ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐
๒๗	สถานทดสอบสมรรถภาพและฝึกสัตว์ พ่อพันธุ์ผสมเทียมราชบุรี	๐ ๓๒๓๘ ๙๓๗๘	pts.rbr@dld.go.th	๘๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองโพ อำเภอ โพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐
๒๘	ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดราชบุรี	๐ ๓๒๒๔ ๐๘๐๔	r.๑๐.khg@gmail.com	หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอ โพธาราม จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐